

**ZAHTEV O ODREĐIVANJU OBIMA I
SADRŽAJA STUDIJE PROCENE UTICAJA
NA ŽIVOTNU SREDINU PROJEKTA
SKLADIŠTENJA OPASNOG I NEOPASNOG
OTPADA NA LOKACIJI U ŠAPCU U OKVIRU
KOMPLEKSA ELIXIR ZORKA DOO,
RJ ECO LAGER ŠABAC
NA KATASTARSKOJ PARCELI BR. 6915/70 K.O. ŠABAC**

Nosilac projekta:

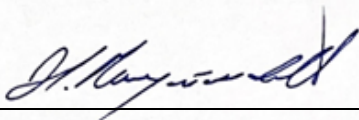
**ELIXIR ZORKA –
MINERALNA ĐUBRIVA DOO**
Hajduk Veljkova br. 1, 15000 Šabac

Obrađivač studije:

ELIXIR ENGINEERING DOO
Hajduk Veljkova br. 1, 15000 Šabac
Licenca br: 351-02-03518/2020-09

April 2024. I izmena

**ZAHTEV O ODREĐIVANJU OBIMA I SADRŽAJA STUDIJE PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU
SREDINU PROJEKTA SKLADIŠTENJA OPASNOG I NEOPASNOG OTPADA NA LOKACIJI U
ŠAPCU U OKVIRU KOMPLEKSA ELIXIR ZORKA DOO, RJ ECO LAGER ŠABAC
NA KATASTARSKOJ PARCELI BR. 6915/70 K.O. ŠABAC**

NOSIOC PROJEKTA	PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU MINERALNIH ĐUBRIVA ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC RJ ECO LAGER HAJDUK VELJKOVA BR. 1, 15000 ŠABAC
OBJEKAT	SKLADIŠTE OPASNOG I NEOPASNOG OTPADA K.P. BR. 6915/70 K.O. ŠABAC
VRSTA TEHNIČKE DOKUMENTACIJE	STUDIJA O PROCENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU
PROJEKTANT	ELIXIR ENGINEERING DOO HAJDUK VELJKOVA BR. 1, 15000 ŠABAC Licenca br: 351-02-03518/2020-09
ODGOVORNO LICE PROJEKTANTA	Nenad Milutinović, direktor
POTPIS	
UKOVODILAC IZRADE STUDIJE:	Jadranka Radosavljević, dipl. inž. tehnol. br.licence: 371 I00567 19
POTPIS	
BROJ DELA PROJEKTA	2023-SONO-SPUŽS-00
MESTO I DATUM	Beograd, oktobar 2023. god.

UVOD

Vlada Republike Srbije usvojila je Program upravljanja otpadom u Republici Srbiji za period 2022–2031. godine ("Službeni glasnik RS", broj 12 od 1. februara 2022.) kojim se utvrđuju strateški ciljevi za unapređenje sistema upravljanja otpadom i osnovna načela kojima treba da se rukovode svi akteri u upravljanju otpadom. Sprovođenje ovog programa, pored smanjenja štetnog uticaja na životnu sredinu i klimatske promene, ima za cilj i ostvarivanje preduslova za korišćenje otpada u cirkularnoj ekonomiji za čiji razvoj se utvrđuju ciljevi i mere u posebnom programu. Program upravljanja otpadom usmeren je i na ostvarivanje ciljeva koji, ranije usvojenom Strategijom upravljanja otpadom 2010. – 2019. godine („Službeni glasnik RS 29/10“) nisu u potpunosti ostvareni, a koji pre svega obuhvataju organizovano prikupljanje otpada, stepen primarne separacije otpada i reciklažu, izgradnju infrastrukture i postrojenja za insineraciju otpada kao i prestanak odlaganja otpada na nesanitarne deponije i smetlišta.

Upravljanje otpadom predstavlja opšti interes društva u Republici Srbiji, a regulisano je Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023). Ovaj zakon i podzakonska akta doneta na osnovu ovog zakona, imaju za cilj obezbeđivanje i osiguravanje uslova za upravljanje otpadom na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i životna sredina.

Trenutna situacija u upravljanju otpadom u Republici Srbiji je takva da se pojedine vrste otpada generišu u većim količinama za koje nije obezbeđen tretman, što stvara problem kako proizvođačima otpada, tako i operaterima koji prolaze komplikovane i spore procedure izvoza. Posebno treba imati u vidu izmenu Bazelske konvencije prema kojima će svaka država morati prvenstveno da zbrinjava otpad nastao na svojoj teritoriji.

Poslovni sistem Elixir Group je izvršio analizu poslovanja u pogledu otpada koji generiše, kao i energenata koje koristi, te je u tom smislu napravljen dugoročni strateški plan koji bi se realizovao kroz nekoliko faza i uključuje, između ostalog i, projekte cirkularne ekonomije i energetskog iskorišćenja otpada.

Dakle, imajući u vidu da Elixir Group dugoročno razmišlja kako o razvoju kompanije, tako i o dekarbonizaciji proizvodnih procesa doneta je odluka da se krene u postupak nabavke i izgradnje postrojenja za energetsko iskorišćenje nerekiclabilnih vrsta otpada na lokaciji kompleksa hemijske industrije u Prahovu. Toplotna energija dobijena iz procesa energetskog iskorišćenja otpada bi se koristila za uparavanje fosforne kiseline u pogonima "Elixir Prahovo - Industrija hemijskih proizvoda d.o.o. Prahovo" (u daljem tekstu: Elixir Prahovo), kao najvećeg potrošača toplotne energije u postojećem kompleksu hemijske industrije u Prahovu.

Projekat energetskog iskorišćenja otpada se realizuje u sklopu strategije dekarbonizacije Elixir Group, odnosno smanjenja ugljeničnog otiska koji dolazi iz upotrebe fosilnih goriva koja se trenutno koriste za dobijanje toplotne energije (mazut, ugalj i CNG) u proizvodnim i tehnološkim procesima Elixir Prahovo. **Ovakva strategija Elixir Group se uklapa u strategiju zemalja EU, koja ima za cilj smanjenje emisije GHG gasova i podrazumeva da se samo mali procenat otpada odlaže na deponije, a najveći procenat otpada tretira u odgovarajućim postrojenjima uključujući i termički tretman čime se smanjuje njegova zapremina i dobija održiva lokalna energija.**

U skladu sa svim napred navedenim u okviru Elixir Zorka je osnovana radna jedinica ECO LAGER, koja upravlja Skladištem otpada za koji je ishodbvana Dozvola za upravljanje otpadom izdata od strane nadležnog organa.

Na predmetnoj lokaciji bivše fabrike „Zorka obojena metalurgija“ tj. sadašnjoj lokaciji ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER u Šapcu, u objektu br. 8 nekadašnjeg postrojenja za proizvodnju Zn praha (sadašnji objekat Eco Lager 1) sa pripadajućim platoom i postrojenja za proizvodnju elektrolitičkog cinka (hala ćelija – objekat br. 1 (sadašnji Eco Lager 2) sa pripadajućim platoom organizovano je skladištenje neopasnog (50 t/dan) i opasnog (10 t/dan) otpada u skladu sa:

- Rešenje kojim se izdaje dozvola za skladištenje neopasnog i opasnog otpada i tretman neopasnog otpada registarskog broja 2640, izdatim od strane Ministarstva zaštite životne sredine, br. 19-00-00608/2019-06 od 17.12.2019. godine.
- Rešenje kojim se izdaje dozvola za tretman, odnosno skladištenje neopasnog i opasnog registarskog broja 3095, izdatim od strane Ministarstva zaštite životne sredine, br. 19-00-00804/2021-06 od 25.10.2021. godine.
- Rešenje kojim se menja dozvola za tretman, odnosno skladištenje neopasnog i opasnog registarskog broja 3095, izdatim od strane Ministarstva zaštite životne sredine, br. 19-00-00804/1/2021-06 od 07.12.2021. godine.
- Rešenje kojim se menja dozvola za skladištenje neopasnog i opasnog registarskog broja 3095, izdatim od strane Ministarstva zaštite životne sredine, br. 19-00-00804/3/2021-06 od 04.08.2023. godine.
- Rešenje kojim se menja dozvola za skladištenje neopasnog i opasnog otpada i tretman neopasnog otpada registarskog broja 2640, izdatim od strane Ministarstva zaštite životne sredine, br. 19-00-00608/3/2019-06 od 28.09.2023. godine.
- Rešenje kojim se izdaje dozvola za sakupljanje neopasnog i opasnog otpada na teritoriji RS, registarskog broja 2641, izdatim od strane Ministarstva zaštite životne sredine, br. 19-00-00865/2019-06 od 18.12.2019. godine.
- Rešenjem kojim se utvrđuje da za projekat „Skladištenje neopasnog i opasnog otpada i mehanički tretman neopasnog otpada na kat.parc. 6915/70 K.O. Šabac“ nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu, izdatim od strane Grada Šapca, Gradske uprave, Odeljenja za inspekcijske i komunalno-stambene poslove, br. 501-1-41/2019-08 od 26.09.2019.
- Rešenjem kojim se utvrđuje da za projekat „Skladištenje neopasnog i opasnog otpada i mehanički tretman neopasnog otpada na kat.parc. 6915/70 K.O. Šabac“ nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu, izdatim od strane Grada Šapca, Gradske uprave, Odeljenja za inspekcijske i komunalno-stambene poslove, br. 501-1-39/2019-08 od 19.09.2019.

S obzirom da će planiranim projektom izgradnje postrojenja za energetska iskorišćenje otpada u Prahovu biti obuhvaćene i operacije predtretmana otpada, **Nosilac projekta je odustao od obavljanja aktivnosti mehaničkog tretmana neopasnog otpada u sklopu predmetnih objekata u Šapcu, stoga ove aktivnosti neće biti razmatrana ovim zahtevom i studijom.**

Kod svih postojećih objekata zadržava se isti broj funkcionalnih jedinica i zadržavaju se svi konstruktivni elementi objekta i instalacije.

S obzirom da predmetnim projektom ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA d.o.o. RJ ECO LAGER Šabac planira, da u sklopu predmetne lokacije, u skladu sa logistikom dopreme otpada **poveća dnevni prijem opasnog otpada na 40 t/dan (kapacitet jednog transportnog kamiona) a smanji prijem neopasnog otpada na 50 t/ dan**, u sklopu ishodovanja nove dozvole za upravljanje otpadom, Nosilac projekta je kod preduzeća ELIXIR ENGINEERING DOO, naručio izradu ovog zahteva, sa osnovnim ciljem da se analizira problematika uticaja predmetnih objekata za skladištenje opasnog i neopasnog otpada na životnu sredinu.

Prilog 1.

SADRŽINA ZAHTEVA ZA ODREĐIVANJE OBIMA I SADRŽAJA STUDIJE PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU PROJEKTA SKLADIŠTENJA OPASNOG I NEOPASNOG OTPADA NA LOKACIJI ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER ŠABAC, NA KATASTARSKOJ PARCELI BR. 6915/70 K.O. ŠABAC

1. Podaci o nosiocu projekta

Poslovno ime: ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC

Adresa sedišta: Hajduk Veljkova br. 1, 15000 Šabac

Šifra delatnosti: 2015- Proizvodnja veštačkih đubriva i azotnih jedinjenja

Matični broj: 20564849

PIB: 106257426

Odgovorno lice: Stefan Komazec, direktor društva

Lice za kontakt: Ljiljana Stanojević

Telefonski broj: 063 625 369

e-mail: ljiljana.stanojevic@elixirgroup.rs

1a. Opis lokacije

U okviru industrijske zone Zorka - Radna zona Istok, u sklopu kompleksa ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA u ul. Hajduk Veljkova br. 1 u Šapcu, Nosioc projekta ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER obavlja delatnost upravljanja opasnim i neopasnim otpadom na lokaciji stare fabrike Zorka Obojena metalurgija Šabac, na katastarskoj parceli br. 6915/70 K.O. Šabac. Predmetna delatnost se obavlja u objektu nekadašnjeg postrojenja za proizvodnju Zn praha i postrojenja za proizvodnju elektrolitičkog cinka (hala ćelija) u skladu sa dozvolama izdatim od strane nadležnog Ministarstva zaštite životne sredine (dato u prilogu studije).

Makrolokacija

Šabac se nalazi na 44°46' severne geografske širine i 19°41' istočne geografske dužine i na nadmorskoj visini od 80m. Nalazi se u zapadnoj Srbiji, na udaljenosti od oko 103 km od Beograda i kroz njega protiče reka Sava. Predstavlja privredno, kulturno i administrativno središte Mačvanskog okruga. Geografski položaj opštine je veoma povoljan jer se nalazi na važnim saobraćajnim pravcima: drumskim, železničkim i rečnim, i u blizini je velikih gradova Beograda i Novog Sada. Elixir Zorka je operater međunarodne Luke Šabac.

Na administrativnom području grada se nalazi 49 katastarskih opština i 52 naselja sa ukupno 120.964 stanovnika. Na području samog grada i pet prigradskih naselja, živi 75.339 stanovnika.

Kao što je napred navedeno predmetni kompleks Elixir Zorka se nalazi u okviru industrijske zone Zorka - Radna zona Istok, na obali reke Save koja se nalazi na severnoj granici kompleksa, na udaljenosti od oko 175 m. Zapadno i južno od kompleksa se prostire grad, dok se na istočnoj strani nastavlja industrijska zona. Najbliži stambeni objekti nalaze se u pravcu zapada na oko 700 m od granice kompleksa i južno i jugoistočno na oko 500 m od granice kompleksa. Neposredno pored predmetne lokacije (sa južne strane) prolazi ulica

Hajduk Veljkova iz koje se i ulazi na lokaciju kompleksa. Sa zapadne strane kompleksa nalazi se Donjošorsko groblje. Južno, prekoputa ul. Hajduk Veljkova, se nalazi objekat JKP "Stari Grad".

Položaj makrolokacije predmetnog kompleksa u odnosu na grad Šabac prikazan je na sledećoj slici.

Slika 1 Položaj makrolokacije predmetnog kompleksa u odnosu na grad Šabac

Neposredno uz granicu kompleksa ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA, sa severne strane, nalazi se reka Sava, sa zapadne strane kompleksa nalazi se Donjošorsko groblje, južno ulica Hajduk Veljkova.

Zapadno i južno od predmetnog kompleksa se prostire grad, a Najbliži stambeni objekti nalaze se u pravcu zapada na oko 700 m od granice kompleksa i južno i jugoistočno na oko 500 m od granice kompleksa, dok se na istočnoj strani nastavlja industrijska zona.

U tabeli 1 dat je prikaz objekata koji se nalaze u krugu od 1 km od predmetnih objekata Elixir Zorka RJ Eco Lager.

Tabela 1 Prikaz privrednih i drugih objekata u okruženju

Tabela 1.1. Analiza privlačnosti različitih objekata u okruženju			
Re.br.	Objekat	Udaljenost	
		Pravac	Orjentacion rastojanje (m)
< 500 m			
1.	ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA (fabrika za proizvodnju mineralnih đubriva)	Z	50
2.	ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER (buduće skladište opasnog i neopasnog otpada) Eco lager 3 – nekadašnji kompleks Zorka boje	J	50

3.	Zorka Energetika doo u stečaju	Jl	350
4.	Hemofarm Doo Šabac - proizvodnja farmaceutskih preparata	J	370
5.	Hemijsko-tehnička škola	JZ	420
6.	Akademija strukovnih studija Šabac Odsek za medicinske i poslovno-tehnološke studije	JZ	450
500 – 1000 m			
7.	BMR doo – proizvodnja čeličnih konstrukcija	J	510
8.	JKP Stari Grad	I	610
9.	HBIS - beli limovi	Jl	620
10.	Gradski bazen i kompleks otvorenih bazena	JZ	630
11.	Donjošorsko groblje	Z	630
12.	Hala Sportova	Z	700
13.	NIS Petrol – benzinska pumpa	Z	780
14.	Lidl	Z	850
15.	BS Mol	Z	850
16.	Stambeni objekti	J i Jl	700

Na predmetnoj lokaciji i u njenom neposrednom okruženju nema osetljivih objekata (bolnica, vrtića, objekata za kolektivni smeštaj i sl.) koji bi mogli biti ugroženi negativnim dejstvom predmetnog projekta. U neposrednoj okolini se nalaze drugi radni kompleksi.

Mikrolokacija

Mikrolokacijski posmatrano, predmetni objekti, u kojima Nosioc projekta obavlja, i planira da i dalje obavlja delatnost upravljanja opasnim i neopasnim otpadom, nalaze se u okviru industrijske zone Zorka - Radna zona Istok na sledećim lokacijama u sklopu kompleksa ELIXIR ZORKA u Šapcu:

Br. KP	Lokacija – stara namena	Lokacija – nova namena
6915/70 K.O. Šabac	Lokacija nekadašnje fabrike <i>Zorka Obojena metalurgija</i> Šabac, objekti nekadašnjeg postrojenja za proizvodnju Zn praha	Eco Lager 1 – privremeno skladište opasnog i neopasnog otpada (objekti na Kopiji plana označeni kao 8, 9 i 10 ukupne površine 2.199 m ² , kao i u okviru pripadajućih platoa, spoljašnji betonski boksovi, površine oko 1.358 m ² .)
	Lokacija nekadašnje fabrike <i>Zorka Obojena metalurgija</i> Šabacu, objekat postrojenja za proizvodnju elektrolitičkog cinka (hala čelija)	Eco Lager 2 – privremeno skladište opasnog i neopasnog otpada (na Kopiji plana označen kao Objekat 1 ukupne bruto površine 3.336 m ²) sa pripadajućim platomom oko 1.500m ²

Na sledećoj slici dat je prikaz mikrolokacije objekata skladišta opasnog i neopasnog otpada u sklopu kompleksa ELIXIR ZORKA – MINERALNA ĐUBRIVA u Šapcu.

Slika 2 Mikrolokacija objekata skladišta opasnog i neopasnog otpada

U okviru radne zone postoji značajan građevinski fond izgrađenih industrijskih objekata i objekata sekundarnih funkcija u industrijskom kompleksu. Prema nameni objekata oni se mogu svrstati u nekoliko kategorija: industrijski pogoni i hale, skladišta sirovina i gotovih proizvoda, administrativni objekti, kuhinje i kantine, pomoćni objekti, infrastrukturni objekti, objekti za skladištenje proizvoda.

U blizini predmetnih objekata Eco lager 1 i 2, sa zapadne strane, na lokaciji nekadašnje fabrike za proizvodnju cinka, nalaze se Skladište alternativnih sirovina sa pretakalištem auto cisterni i pripadajućom opremom i instalacijama, koje je u fazi rekonstrukcije i koje je predmet posebnog projekta.

Neposredno pored predmetne lokacije (u pravcu zapada), u sklopu kompleksa ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO nalaze se proizvodni i skladišni objekti Fabrike za proizvodnju mineralnih đubriva – nove Fabrike za proizvodnju superfosfata (SSP), skladišta hemikalija sa pretakalištem, pomoćni objekti koji su u funkciji fabrike (laboratorija, magacin rezervnih delova, trafostanice, upravna zgrada, portirnica, pakirnica, kotlarnica, demi voda, skladište sirovina i gotovih proizvoda i dr.). Fabrika za proizvodnju mineralnih đubriva se sastoji iz: pogona za proizvodnju SSP praha i proizvodnju SSP granula i granuliranih mineralnih đubriva i pogona za pakovanje i dva skladišta: skladište SSP praha i skladište granuliranih mineralnih đubriva.

U sklopu kompleksa ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO nalazi se i kompleks objekata nekadašnje fabrike Zorka boje koje je do nedavno preduzeće „Tikkurila Zorka“ doo Šabac, koristilo za potrebe proizvodnje boja, lakova i drugih premaza za građevinarstvo, kao i za skladištenje gotovih proizvoda uključujući i boje na bazi organskih rastvarača. Nakon promene vlasništva i kupovine predmetnog kompleksa „Zorka boje“ od strane Nosioca projekta, preduzeće „Tikkurila Zorka“ doo Šabac je prestalo sa obavljanjem svojih aktivnosti i uklonilo svu opremu, sirovine i gotove proizvode iz svih objekata. U toku je postupak promene namene nekih od postojećih objekata u objekte za skladištenje opasnog i neopasnog otpada na kp br. 6915/77, 6915/82 i 6915/83 KO Šabac (u prilogu je dato

Rešenje o davanju saglasnosti na Studiju procene uticaja na životnu sredinu projekta promene namene i adaptacije postojećih objekata u objekte za skladištenje opasnog i neopasnog otpada na KP BR. 6915/77, 6915/82 i 6915/83 KO Šabac, Ministarstva zaštite životne sredine, br. 353-02-2648/2022-03 od 06.06.2023.)

2. Opis projekta

a) opis fizičkih karakteristika projekta i uslova korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi redovnog rada

Ukupna površina KP 6915/70 K.O. Šabac, na kojoj se nalaze predmetni objekti, iznosi 4 ha 54 a 67 m². Ukupna BRGP postojećih objekata na parceli: 16985,00 m².

Prilaz predmetnim objektima Eco lager 1 i 2 vrši se sa prilaznog puta, preko glavne kapije kompleksa Elixiz Zorka – Mineralna đubriva, a potom internim saobraćajnicama unutar kompleksa (6915/71 KO Šabac). Na samom ulazu postavljena je tabla sa jasno vidljivim podacima o nazivu i vrsti postrojenja, kao i kontaktima vlasnika odnosno lica zaduženog za upravljanje predmetnim postrojenjem. Ceo kompleks je ograđen i pod video nadzorom 24h.

Za industrijsku zonu u okviru koje se nalaze predmetni objekti je urađen PDR i Strateška procena uticaja na životnu sredinu.

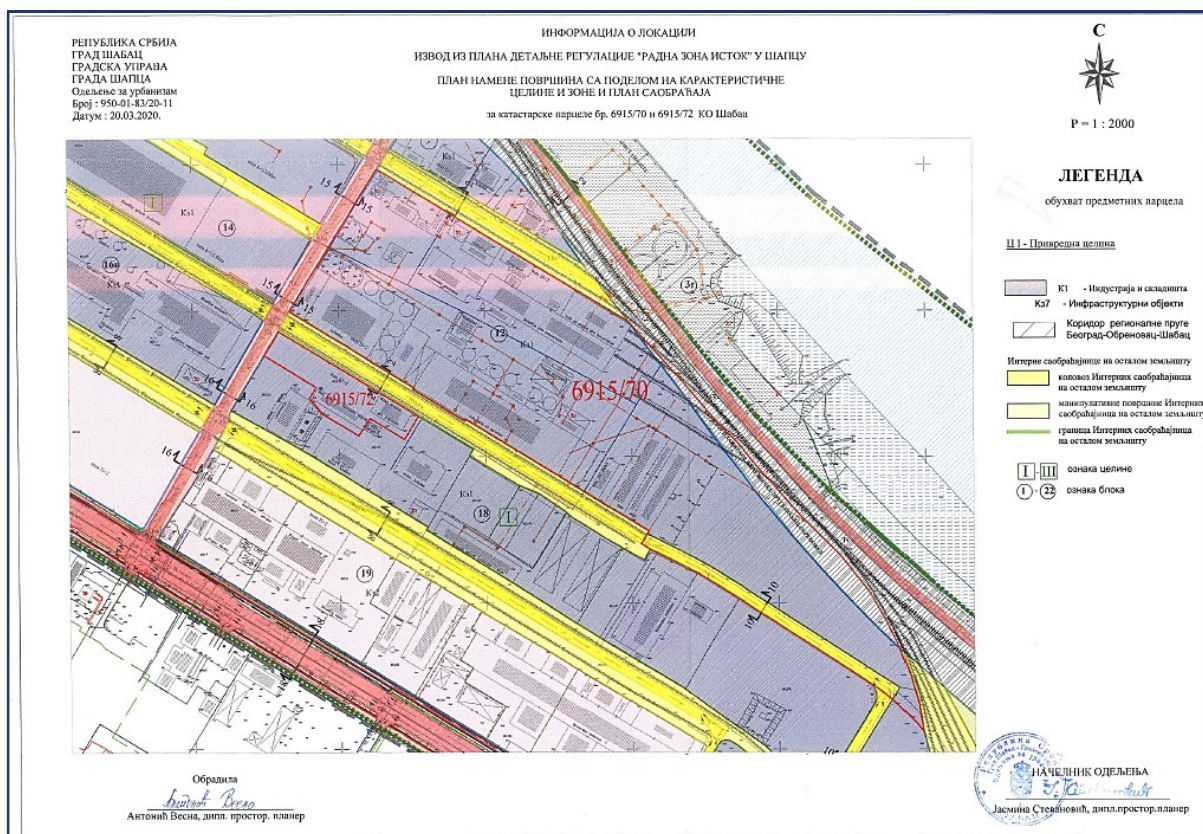
U skladu sa Informacijom o lokaciji (data u prilogu), Odeljenja za urbanizam Gradske uprave grada Šabca, br. 950-1-83/20-11 od 20.03.2020. god. katastarske parcele br. 6915/70 i 6915/72 K.O. Šabac se nalaze u obuhvatu Plana detaljne regulacije „Zorka – radna zona istok“ u Šapcu („Sl. Glasnik grada Šapca i opština Bogatić, Vladimirci i Koceljeva“, broj 4/2016) i izmene i dopune Plana Plana detaljne regulacije „Zorka – radna zona istok“ Izmena 1 u Šapcu („Sl. Glasnik grada Šapca i opština Bogatić, Vladimirci i Koceljeva“, broj 2/2020).

Prema Planu detaljne regulacije „Zorka-radna zona istok“ u Šapcu, parcela br. 6915/70 K.O. Šabac pripada karakterističnoj celini C I- Privredna celina, u bloku br. 12, u zoni K₃₁ **Karakteristična zona 1 – Industrija i skladišta**. U okviru celine C I- privredna celina moguće je obavljanje sledećih aktivnosti: industrijska proizvodnja, servisi, uslužne delatnosti i kompatibilne namene sa opšte definisanom. Stanovanje je u zonama Celine I isključivo zabranjeno. U ovoj zoni je izričito zabranjena proizvodnja prehrambenih proizvoda.

U okviru predmetne zone „industrijska proizvodnja i skladišta“ planirana je izgradnja objekata industrijske proizvodnje sa skladištima, mali proizvodni pogoni, servisi, uslužne delatnosti i kompatibilne namene sa opšte definisanom.

U ovoj zoni je dominantna i preporučljiva hemijska proizvodnja i skladišta. U okviru ove zone dozvoljena je i izgradnja energetskih i komunalnih objekata i postrojenja, uz definisanje strogih uslova zaštite životne sredine.

Celina takođe obuhvata postojeće industrijske koloseke. Svi industrijski koloseci se nalaze u sukorisničkim površinama, osim kraka koji se nalazi u okviru parcele „USS Steel-a“, za koji ne postoji sukorisnički interes, već je kolosek оформljen samo za korisnika parcele. Preko dela predmetne katastarske parcele br. 6915/70 KO Šabac planiran je Koridor regionalne pruge Beograd-Obrenovac-Šabac.

Slika 3 Izvod iz Plana detaljne regulacije „Radna zona istok“ u Šapcu

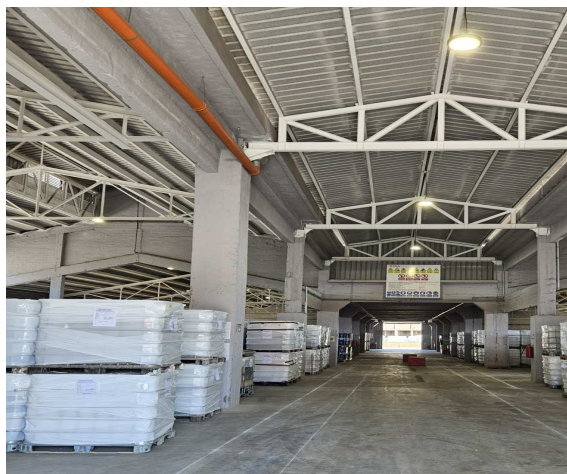
Dakle, kao što je napred navedeno u ovoj zoni se nalazi koridor regionalne pruge sa zaštitnim pojasom od 50 m. Pruga je samo strateški definisana kroz planske dokumente višeg reda, Prostorni plan Republike Srbije, Prostorni plan Grada Šapca i Plan generalne regulacije Šabac- revizija. U koridoru ove pruge ovim planom se definiše zabrana gradnje objekata visokogradnje. Prilikom izrade projekta za realizaciju pruge biće potrebna izrada urbanističkog projekta, ili izmena ovog plana u zoni obuhvata ovog koridora. Do donošenja tog plana u obuhvatu ove zone, površine javne namene su definisane na način da se obrazuje javna kolska saobraćajnica koja povezuje funkcionalne zone u okviru celine 2. Najnovijom verzijom Prostornog plana RS koji je prošao javnu raspravu, navedena pruga se ukida.

Korisnici parcela u zoni koridora pruge do privođenja nameni, mogu da koriste ovaj prostor za postavljanje infrastrukture, kao saobraćajne površine, manipulativne površine, otvorena skladišta (moguće formirati iznad njih montažno-demontažnu konstrukciju koja se mora ukloniti pri privođenju nameni).

Kao što je napred navedeno, na katastarskoj parceli 6915/70 K.O Šabac vrši se delatnost privremenog skladištenja neopasnog i opasnog otpada u okviru objekata **Eco lager 1** tj. nekadašnjeg **postrojenja za proizvodnju cink praha, koji su na Kopiji plana (data u prilogu) označeni kao objekti 8, 9 i 10 ukupne površine 2.199 m², kao i u okviru pripadajućeg platoa, spoljašnjih betonskih boksova površine oko 1.358 m²**. Objekat ima poseban ulaz kome se pristupa sa posebne interne saobraćajnice koja ima vezu sa javnom saobraćajnicom. Okolo objekta postoji dovoljan prostor za pristup i prolaz vatrogasnog vozila.

Unutar objekta (desno od ulaza) je predviđen posebno ograđen prostor, površine oko 25m² u kome se vrši prijemna kontrola, razvrstavanje (sortiranje), prepakivanje i priprema za skladištenje dopremljenog otpada. Ostatak objekta je podeljen na posebne boksove za skladištenje različitih vrsta opasnog otpada, takođe i farmaceutskog otpada (opasnog i neopasnog).

Slika 4 Skladište opasnog i neopasnog otpada – Eco lager 1

Za skladištenje neopasnog otpada se koristi pripadajući platoi sa posebnim betonskim boksevima, površine 742 m² i 616 m².

Objekat je prizemni P+0 i izgrađen je od tvrdog materijala. Objekat je dvobrodna zatvorena hala dimenzija u osnovi 61,20 x 35,86 m, visine 4,90 m na nižem delu objekta i 7,50 m na višem delu objekta i visine u slemenu 7.20 m na nižem delu i 7.50 na višem delu objekta, visina slemena lanterne je 9,10 m na nižem delu objekta i 11,50 m na višem delu objekta. Krov je dvovodan i glavni rešetkasti čelični nosači prate pad krova. U središnjem delu objekta postavljene su lanterne za prirodno osvetljavanje i provetravanje objekta. Objekat poseduje i veštačko osvetljenje, a na suprotnim stranama objekta se nalaze vrata za ulaz/izlaz.

Glavna noseća konstrukcija je čelična ramovskog statičkog sistema. Glavni noseći ram čine armiranobetonski stubovi i rešetkasta čelična rigla sa horizontalnim donjim pojasom i gornjim pojasom koji prati nagib krova sa ispunom od dijagonala i vertikalna. Podna ploča je armiranobetonska, vodonepropusna ploča. Spoljašnji fasadni zidovi su od opeke d=12 cm. Spoljašnja stolarija je od metalnih profila.

Predmetni objekat ima nepropusnu podlogu i za potrebe reagovanja u slučaju oštećenja ambalaže i curenja otpadnih materija opremljen je centralnom slivnom rešetkom kojom se prikupljaju eventualno iscurile tečnosti i iste odvede do nepropusne sabirne jame.

Lokacija oko objekta je betonirana, ravnih površina. Na severozapadnoj ivici platoa projektovan je zaštitni zeleni pojas u širini od 12 m od regulacione linije, a sa jugoistočne strane platoa je projektovan zaštitni zeleni pojas u širini od 26.76 m od regulacione linije. Zelenilo je projektovano kako bi se obezbedio potreban procenat zelenih površina.

Prostorije za formiranje i čuvanje dokumentacije, boravak zaposlenih, svlačionice i kupatila za radnike se nalaze u posebnim objektima kontejnerskog tipa, površine 2x39 m², koji su smešteni uz pristupnu saobraćajnicu, ma oko 20 m udaljenosti od postrojenja.

Objekat je opremljen kompletnom infrastrukturuom (elektroinstalacije, zaštita od napona dodira i izjednačavanje potencijala, instalacije zaštite od atmosferskog pražnjenja, instalacije zaštite od požara, kanalizacija).

Na katastarskoj parceli br. 6915/70 K.O Šabac u okviru objekata **Eco lager 2** tj. **nekadašnjeg postrojenja za proizvodnju elektrolitičkog cinka (hala ćelija)** predmetna delatnost (skladištenje neopasnog i opasnog otpada) se obavlja **u objektu označenom na Kopiji plana kao br. 1, ukupne površine 3.336 m² sa pripadajućim platoom za skladištenje neopasnog otpada ukupne površine 1.500 m².**

Objekat 1 ima poseban ulaz kome se pristupa sa posebne interne saobraćajnice koja ima vezu sa javnom saobraćajnicom. Oko objekta postoji dovoljan prostor za pristup i prolaz protivpožarnog vozila.

Objekat ima više odvojenih ulaza kojima se pristupa sa posebne interne saobraćajnice koja ima vezu sa javnom saobraćajnicom (Hajduk Veljkova ulica):

ULAZ 1 – za prijem i razvrstavanje otpada

ULAZ 2 – za prijem i skladištenje pretežno farmaceutskog otpada

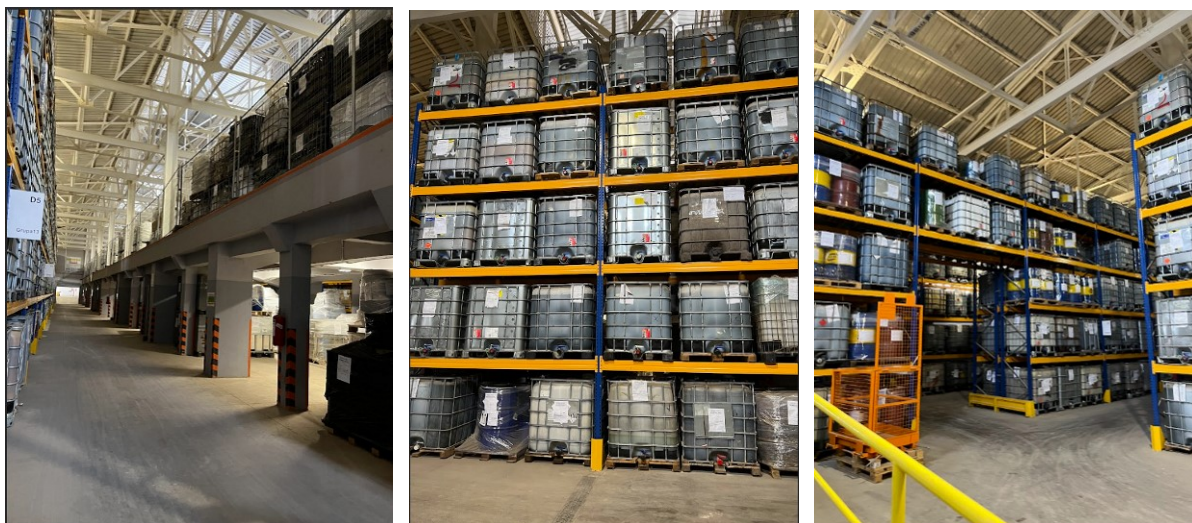
ULAZ 3 – za prijem i skladištenje pretežno tečnog otpada

ULAZ – B1, B2 i B3 – za prijem i skladištenje pretežno otpadnih boja i rastvarača.

Objekat je jednobrodna zatvorena hala dimenzija u osnovi 115,00 x 29,01 m, visine 9,53 m i visine u slemenu 12,63-14,96 m.

Deo objekta u kojem se uglavnom skladištiti tečni otpad je površine 1.963 m² sa armirano betonskom tankvanom V=1.963 m³.

Objekat je prizemni sa galerijom na jednom delu. Galerija koja se koristi kao skladišni prostor je površine 600 m². Skladištenje je regalnog i paletnog tipa.

Slika 5 Skladište opasnog i neopasnog otpada – Eco lager 2

Konstrukciju hale čine glavni čelični ramovi sa čeličnim stubovima i čeličnom rešetkom, preko kojih su postavljene čelične podužne (sekundarne) rigle. Krovni pokrivač je od TR lima. Konstrukcija fasadnih zidova je čelična ramovska sa ispunom od fasadne opeke. U središnjm delu objekta na krovu nalazi se izdignuta podužna lanterna čija je funkcija prirodno osvetljenje objekta. Konstrukcija lanterne je čelična. Krov lanterne je dvovodan sa krovim pokrivačem od TR lima. Konstrukcija između prizemlja i galerije je armiranobetonska ploča. Galerija je na različitim visinskim kotama, i to na koti +4.18 u dva polja, a ostali deo je na koti +3.45. Armiranobetonska konstrukcija na koti +3.45 koristi se za skladištenje čvrstog ambalažnog otpada. Sa galerijama se ostvaruje vertikalna komunikacija. Zaštita noseće i krovne konstrukcije je protivpožarnim premazom sa vatrootpornošću prema Glavnom projektu zaštite od požara.

Podna ploča je armiranobetonska ploča. Zidovi po obimu prostorije u prizemlju su od betonskih blokova debljine 20cm. Ostali zidovi su od opeke debljine 20 i 25 cm. Spoljašnji zidovi su od opeke d=12 cm i d=25 cm, malterisani i bojeni.

U nivou prizemlja postojeći prostor koristi se kao skladište sa tankvanom za prijem eventualnog izlivanja tečnog otpada. Postojeća tankvana je od armiranobetonskih zidova koji su izdignuti 100 cm iznad kote gotovog poda, debljine 16 cm. U prostor se pristupa vratima sa bočne strane obeležen kao ULAZ 3. U podu tankvane je izveden drenažni kanal za sakupljanje eventualno iscurelih tečnosti.

ULAZ 1 se uglavnom koristiti za prijem otpada. Sa desne strane od ulaza se nalazi prostor za prijem, razvrstavanje (sortiranje), prepakivanje, pretakanje i priprema za skladištenje otpada površine 50 m².

Prostori označeni B1, B2 i B3 se koriste kao skladišni prostori. U prostore se ulazi sa spoljne strane. Sve tri prostorije su površine po 150 m². Za ulaz u prostorije koriste se ULAZI B1, B2 i B3.

Prostori označeni brojem F1 i F2 se koriste kao skladišni prostori. Prostor označen kao F1 je površine 24 m². Prostor označen kao F2 je površine 50 m².

Prostori označeni brojem P1 i P2 se koriste kao skladišni prostori. Obe prostorije su površine po 77 m². U prostore se ulazi sa unutrašnje strane.

Tehnološki proces manipulacije i visina magacinskog prostora omogućava primenu regala i paleta u cilju maksimalnog iskorišćenja skladišnog prostora.

Maksimalna težina palete do 1250 kg u tankvani i prijemu.

Maksimalna težina palete do 1000 kg na galeriji.

Neopasni otpad se najvećim delom skladišti napolju u otvorenim boksovima. Otpad je razvrstan po grupama otpada i odvojen mobilnim pregradama. Površina prostora na kome se skladišti neopasan otpad je 1.500 m². Sastoji se od pet boksova od 200 m² i jednim boksom od 500 m². Neopasan otpad se skladišti na čvrstoj podlozi i svaki boks je odvojen mobilnim ogradama. Neopasni otpad ili njegova ambalaža obeleženi su u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije ("Sl. glasnik RS", br. 98/2010). Boksovi sa kompatibilnim otpadima su vidljivo obeleženi tablama na kojima su naznačene grupe uskladištenog otpada.

Objekat je opremljen kompletnom infrastrukturom (elektroinstalacije, zaštita od napona dodira i izjednačavanje potencijala, instalacije zaštite od atmosferskog pražnjenja, instalacije zaštite od požara, kanalizacija).

Predmetni kompleks je fizički obebeđen, pod 24h video nadzorom, zaštićen od pristupa neovlašćenih lica i opremljen sistemom za zaštitu od požara i opremom za ukazivanje prve pomoći.

Predmetni objekti su označeni prema listu nepokretnosti sa pravnim statusom da se nalaze u privatnoj svojini Nosioca projekta.

Za prenamenu objekta za proizvodnju cink praha u objekat za skladištenje opasnog i neopasnog otpada, na k.p. br. 6915/70 KO Šabac, Nosilac projekta je ishodio **Lokacijske uslove** izdate od strane Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastructure, br. 350-02-00476/2019-14 od 3.01.2020. godine (dati u prilogu). Za ovaj objekat Nosilac projekta je ishodio i **Rešenje o upotrebnoj dozvoli**, br. 351-04-02105/2021-07 od 8.02.2022. (dato u prologu), kojom se dozvoljava upotreba izvedenih radova na prenameni objekata br. 8, 9 i 10 za proizvodnju cink praha u objekte za skladištenje opasnog i neopasnog otpada i mehanički tretman neopasnog otpada sa izvođenjem radova adaptacije objekata i ugradnje instalacija (dato u prilogu Zahteva).

Za prenamenu objekta za proizvodnju elektrolitnog cinka – Hala ćelija u objekat za skladištenje neopasnog i opasnog otpada na k.p. br. 6915/70 KO Šabac, na teritoriji grada Šapca, Nosilac projekta je ishodovao Lokacijske uslove izdate od strane Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, br. 350-02-00388/2020-14-14 od 28.10.2020. (dati u prilogu). Za ovaj objekat Nosilac projekta je ishodovao i Rešenje kojim se odobrava UPOTREBA izvedenih radova na prenameni objekta za proizvodnju elektrolitnog cinka - Hala ćelija u objekat za skladište neopasnog i opasnog otpada, na katastarskoj parceli broj 6915/70 KO Šabac, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, br. 351-04-01409/2021-07 od 29.07.2021. (dato u prilogu Zahteva).

Imajući u vidu da se skladištenje opasnog i neopasnog otpada obavljaju u sklopu već izgrađenih objekata (nekadašnji objekat za proizvodnju cink praha i objekta za proizvodnju elektrolitnog cinka –Hala ćelija) koji imaju upotrebnu dozvolu, za potrebe realizacije predmetnog projekta nisu predviđeni nikakvi dodatni arhitektonsko-građevinski radovi na ovim objektima, objekti zadržavaju isti broj funkcionalnih jedinica i zadržavaju se svi konstruktivni elementi objekta i instalacije. Nosilac projekta je odustao od obavljanja aktivnosti mehaničkog tretmana neopasnog otpada u sklopu predmetnih objekata u Šapcu.

b) opis glavnih karakteristika proizvodnog postupka (priroda i količina korišćenja materijala);

Na lokaciji ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER u Šapcu u objektu Eco lager 1 i Eco lager 2 Nosilac projekta vrši organizovano skladištenje neopasnog (50 t/dan po objektu) i opasnog (10 t/dan po objektu) otpada u skladu sa dozvolama za upravljanje otpadom izdatim od strane nadležnog organa (date u prilogu).

U skladu sa potrebama optimizacije logistike dopreme otpada, kao što je u uvodu navedeno, predmetnim projektom je predviđeno da se poveća dnevni prijem opasnog otpada na 40 t/dan za oba objekta (kapacitet jednog transportnog kamiona), dnevni prijem neopasnog otpada je smanjen na 50 t/dan za oba objekta tako da će ukupni kapacitet iznositi:

Objekat	Vrsta otpada	Maksimalni dnevni kapacitet prijema i skladištenja otpada	Planirana godišnja količina otpada za skladištenje	Maksimalne količine otpada koje se u jednom trenutku mogu naći na skladištu
Eco lager 1	Opasan otpad	40 t/dan	6.000 t/god	3.000 t
Eco lager 2	Opasan otpad		7.000 t/god	3.500 t
Eco lager 1	Neopasan otpad	50 t/dan	4.000 t/god	1.700 t
Eco lager 2	Neopasan otpad		5.000 t/god	2.300 t

Ukupne maksimalne količine opasnog otpada koje se u jednom trenutku mogu naći u oba skladišta 6.500 tona.

Ukupne maksimalne količine neopasnog otpada koje se u jednom trenutku mogu naći u oba skladišta 4.000 tona.

Ukupna godišnja količina opasnog otpada u oba skladišta 13.000 tona godišnje.

Ukupna godišnja količina neopasnog otpada u oba skladišta 9.000 tona godišnje.

Operacija koju Nosilac projekta ELIKSIR ZORKA – MINERALNA ĐUBRIVA D.O.O. ŠABAC RJ Eko Lager primenjuje prilikom obavljanja delatnosti skladištenja neopasnog i opasnog otpada je sa R i D liste –

R13 - Skladištenje otpada namenjenih za bilo koju operaciju od R1 do R12.

R12 - Promene radi podvrgavanja otpada bilo kojoj od operacija od R1 do R11 (Ukoliko nema druge odgovarajuće R oznake, ovo može uključiti pripremne operacije koje prethode operacijama ponovnog iskorišćenja, uključujući i prethodnu preradu kao što su, između ostalog, demontaža, sortiranje, drobljenje, sabijanje, baliranje, sušenje, sečenje, pripremanje, prepakivanje, odvajanje ili mešanje pre prijavljivanja za bilo koju operaciju koja je navedena od R1 do R11.)

D15 - Skladištenje otpada koje prethodi bilo kojoj od operacija od D1 do D14 (izuzimajući privremeno skladištenje, tokom sakupljanja, na mestu gde je proizveden otpad)

D14 - Prepakovanje otpada pre podvrgavanja bilo kojoj od operacija od D1 do D13.

U objektima će se preuzimati i skladištiti grupe otpada od 02 do 20, shodno Katalogu otpada odnosno odredbama predmetnog Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 56/2010, 93/2019 i 39/2021).

Opasne karakteristike otpada koji se skladišti, shodno H listi napred pomenutog Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada, su sledeće: **H2, H4, H5, H6, H7, H8, H10, H11, H13, H14, H15.**

Strogo je zabranjen prijem otpada koji je radioaktivan, eksplozivan, zapaljiv i medicinski sledećih karakteristika:

H1	"Eksplozivan": supstance i preparati koji mogu eksplodirati pod dejstvom plamena ili koji su više osetljivi na udare ili trenje od dinitrobenzena
H3-A	"Visoko zapaljiv": - 0 tečne supstance i preparati koji imaju tačku paljenja ispod 21°C uključujući veoma zapaljive tečnosti, ili - 1 supstance i preparati koji se mogu zagrevati i konačno zapaliti u kontaktu sa vazduhom na temperaturi okoline bez bilo kakvog izvora energije, ili - 2 čvrste supstance i preparati koji se mogu lako zapaliti posle kratkog kontakta sa izvorom paljenja i koji nastavljaju da gore ili budu istrošeni nakon uklanjanja izvora paljenja, ili - 3 gasovite supstance i preparati koji su zapaljivi na vazduhu pri normalnom pritisku, ili - 4 supstance i preparati koji u kontaktu sa vodom ili vlažnim vazduhom, razvijaju visoko zapaljive gasove u opasnim količinama
H3-B	"Zapaljiv": tečne supstance i preparati koji imaju tačku paljenja jednaku ili veću od 21°C i manju ili jednaku 55°C
H9	"Infektivan": supstance i preparati koje sadrže mikroorganizme ili njihove toksine, koji su poznati ili se sumnja da izazivaju oboljenje kod čoveka ili drugih živih organizama

U slučaju kada se utvrdi da otpad ne odgovara uslovima iz zahteva ili potrebama Nosioca projekta isti se odmah vraća dobavljaču, istim transportnim sredstvom kojim je otpad i dopremljen.

U prilogu Zahteva data je zbirna lista svih vrsta otpada (indeksnih brojeva otpada) koje su predviđene da se privremeno skladište na predmetnoj lokaciji.

OPIS TEHNOLOŠKOG PROCESA

Operater „Eliksir Zorka – Mineralna đubriva“ d.o.o. Šabac ogranak Eko Lager je kompletno opremljen za obavljanje delatnosti skladištenja neopasnog i opasnog na lokaciji u Šabcu.

Radno vreme postrojenja za skladištenje opasnog i neopasnog otpada i mehanički tretman neopasnog otpada na lokaciji u Šapcu je od 8:00 h do 22:00 h. Radno vreme zaposlenih u administraciji je od 8:00 h do 16:00 h.

Upravljanje otpadom

Upravljanje opasnim i neopasnim otpadom na lokaciji će se vršiti pod kontrolom kvalifikovanih stručnih lica zaposlenih kod Nosioca projekta, od trenutka preuzimanja otpada kroz sledeće aktivnosti:

- ✓ Prijem otpadnih materijala – neopasnog i opasnog otpada;
- ✓ Merenje otpada u trenutku prispeća;
- ✓ Formiranje dokumentacije;
- ✓ Istovar i razvrstavanje dopremljenih otpadnih materijala (opasnog i neopasnog otpada);
- ✓ Privremeno skladištenje otpadnih materijala (opasnog i neopasnog otpada);
- ✓ Transportno manipulativne operacije;
- ✓ Otprema opasnog i neopasnog otpada na dalje zbrinjavanje.

Prijem otpada

Dopremanje otpada do predmetnog postrojenja za skladištenje otpada vrši sam operater ili drugi operateri svojim transportnim sredstvima u skladu sa Zakonom o upravljanja otpadom i važećim dozvolama za sakupljanje i transport otpada.

Vozila operatera će ulaziti na glavni ulaz na lokaciji (kapija II).

Kada vozilo sa otpadnim materijalom stigne na predmetnu lokaciju preduzeća „Eliksir Zorka – Mineralna đubriva“ d.o.o., primalac otpada, je u obavezi da na samom ulazu na kompleks, pre prijema otpada izvrši ispitivanje radioaktivnosti dopremljenog otpada. Nosilac projekta poseduje Gajgerov brojač Gamma Scout profesionalni uređaj za vrlo tačno merenje alfa, beta i gama zračenja, koji podesuje akustični tiker koji se aktivira prilikom detekcije svakog Gamma pulsa. Ukoliko merač detektuje povišenu radioaktivnost, istog momenta se obaveštava nadležna republička inspekcija i ministarstvo, a imajući u vidu da je strogo zabranjen prijem radioaktivnog otpada na predmetno skladište, vozaču se daje nalog da parkira vozilo do dolaska inspekcije.

Nakon provere radioaktivnosti, ukoliko je konstatovano da nema povećane vrednosti radioaktivnosti u dopremljenom otpadu, primalac otpada, u ovom slučaju kvalifikovano lice odgovorno za upravljanje otpadom, najpre vizuelno proverava stanje otpada.

Naime, kako prilikom prijema sav otpad mora da bude pravilno spakovan, obeležen i mora da ga prati ispravna dokumentacija, kvalifikovano lice je dužno da, prilikom njegovog prijema, sprovede sledeće postupke provere:

- vizuelnu inspekciju otpada kojom se uverava da je otpad pravilno spakovan i da je bezbedan za rukovanje;
- proveru da li je ambalaža u koju je otpad upakovan obeležena u skladu sa Zakonu o upravljanju otpadom, Zakonu o transportu opasnog tereta i podzakonskim aktima koji iz njih proističu i da li je nalepnica sa oznakom čitljiva;
- proveru da li je dokumentacija ispravna (Dokumenta o kretanju otpada, vagarska lista, otpremnice, Izveštaj o ispitivanju otpada);

Procenu sadržaja otpada, u onoj meri u kojoj je to moguće, izvršiti bez otvaranja posuda sa otpadom. Nakon navedenih postupaka provere, primalac otpada pregleda Dokument o kretanju otpada/opasnog otpada, vrši merenje otpada na kolskoj vagi koja se nalazi na ulazu postrojenja (na kapiji II). Ukoliko su ispunjeni svi uslovi predviđeni za prijem, otpadni materijal će se preuzimati.

Opasni i neopasni otpad će se primati u ambalaži u kojoj je upakovan na mestu preuzimanja i sa kojom je dovežen u kompleks. Prepakivanje, pretakanje i sortiranje otpada, operater je predvideo u posebnom delu obezbeđenom tankvanom u slučaju da postrojenja koje vrše finalno zbrinjavanje otpada zahtevaju drugi način pakovanja ili dopremanja otpada, u zavisnosti od tehnologije koju poseduju ili u slučaju da se prilikom istovara utvrde oštećenja na ambalaži i u tom slučaju se odmah vrši zamena iste. Ove radnje se izvršavaju pod nadzorom lica za upravljanje otpadom i lica koje poseduje sertifikat za upravljanje hemikalijama. Tečni otpad mora biti upakovan u IBC kontejnere, burad, kantice ili kanistere. Čvrsti otpad mora biti upakovan u IBC kontejnere, burad ili džambo vreće. Sav preuzeti otpad mora biti obeležen u skladu sa važećim propisima iz oblasti upravljanja otpadom.

U slučaju kada se vizuelnim putem utvrdi da otpad ne odgovara uslovima iz zahteva ili potrebama operatera, ili ukoliko prateća dokumentacija nije odgovarajuća, otpad se ne sme preuzeti i isti se odmah vraća dobavljaču, korišćenjem vozila kojim je u dopremljen (u skladu sa Uputsvom za postupanje pri reklamaciji otpada).

Primalac otpada popunjava deo D Dokumenta o kretanju otpada/opasnog otpada u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje („Sl. Glasnik RS“, br. 114/13), odnosno Pravilnikom o obrascu Dokumenta o kretanju opasnog otpada, obrascu prethodnog obaveštenja, načinu njegovog dostavljanja i uputstvu za njihovo popunjavanje („Službeni glasnik RS“, br. 17/17).

Predviđeno je da se otpadni materijal nakon merenja doprema na prostor za prijem na kome lice zaduženo za prijem organizuje istovar.

Istovar otpada će se vršiti iz transportnih sredstava ručno ili upotrebom ručnih, hidrauličnih paletnih kolica ili pomoću viljuškara.

Transportno manipulativne operacije podrazumevaju istovar, kretanje unutar skladišta, smeštaj na za to predviđenom prostoru i utovar i obavljaju se viljuškarama, ručnim i paletnim kolicima.

Planirani dnevni prijem opasnog otpada na predmetnoj lokaciji iznosiće maksimalno do 40 t/dan tj 2 kamiona/dan, odnosno 13.000 t/god, a neopasnog otpada maksimalno do 50 t/dan, odnosno 9.000 t/god.

Istovar, razvrstavanje i skladištenje otpada u sklopu postojećih objekata za skladištenje neopasnog i opasnog otpada (Eco lager 1 i Eco lager 2)

Nakon prijemne kontrole i merenja, kamion sa otpadnim materijalom će se upućivati na unapred predviđeno mesto za istovar, gde će se otpad pomoću viljuškara, upotrebom ručnih, hidrauličnih paletnih kolica ili ručno istovarati sa vozila na mesto istovara i potom, razvrstavati u zavisnosti od karakteristika otpada i odnositi na mesto predviđeno za privremeno skladištenje te vrste otpada.

Razvrstavanje otpada predstavlja postupak određivanja vrste otpada prema poreklu, karakteristikama i svojstvu otpada, u skladu sa Katalogom otpada i Izveštajem o ispitivanju otpada i njegovo raspoređivanje po objektima.

U objektu Eco lager 1 – desno od ulaza je predviđen posebno ograđen prostor, površine oko 25 m² u kome se vrši istovar, prijemna kontrola, razvrstavanje (sortiranje) i priprema za skladištenje dopremljenog otpada.

U objektu Eco lager 2 - ULAZ 1 se uglavnom koristiti za prijem otpada. Sa desne strane od ulaza se nalazi prostor, površine 50 m², u kome se vrši istovar, prijemna kontrola, razvrstavanje (sortiranje), prepakivanje, pretakanje i priprema za skladištenje dopremljenog otpada.

Ukoliko se prilikom istovara i raspoređivanja otpada utvrdi da je izvršen prijem neusaglašenog ili neprihvatljivog otpada koji je prošao primarnu (ulaznu) kontrolu, sa istim se postupa u skladu sa usvojenim Uputstvom za postupanje pri reklamaciji otpada (RU.8300.IMS.05).

Transportno sredstvo nakon istovara otpadnog materijala, se upućuje na kolsku vagu gde se vrši merenje praznog vozila i tek nakon toga vozilo napušta predmetnu lokaciju.

Istovar, rukovanje, skladištenje i otprema opasnog i neopasnog otpada u postrojenju operatera vrši se u skladu sa internim procedurama koje su usaglašene sa važećim propisima za upravljanje otpadom u delu skladištenja opasnog i neopasnog otpada.

Skladištenje otpada jeste privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika i/ili drugog držaoca otpada, kao i aktivnost operatera u postrojenju opremljenom i registrovanom za skladištenje otpada ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023, član 5 stav 30).

Nakon istovara i prijemne kontrole otpada vrši se raspodela istog po objektima u zavisnosti od vrsta i karakteristika otpada, i privremeno skladištenje na za to predviđenim i obeleženim mestima, i to na:

- Lokaciji Eco lager 1 sa pripadajućim platoom – objekat nekadašnje proizvodnje cink praha:

U objektu ukupne površine 2.199 m² vrši se privremeno skladištenje opasnog otpada. Maksimalne količine otpada koje se u jednom trenutku mogu naći na skladištu iznose 3.000 t. Predmetni objekat zatvorenog skladišta ima više ulaza. Kao što je ranije navedeno, objekat je podeljen na posebne boksove za skladištenje različitih vrsta opasnog otpada, takođe i farmaceutskog otpada (opasnog i neopasnog). Kroz sredinu objekta će se odvijati manipulacija, tj. dovoženje otpada viljuškarima ili kolicima na skladištenje u odgovarajuće boksove, otpremu itd.

Deo objekta koji je prethodno izdatom dozvolom za upravljanje otpadom (Rešenje kojim se izdaje dozvola za skladištenje neopasnog i opasnog otpada i tretman neopasnog otpada registarskog broja 2640, izdatim od strane Ministarstva zaštite životne sredine, br. 19-00-00608/2019-06 od 17.12.2019. godine) i projektnom dokumentacijom, bio opredeljen za tretman neopasnog otpada, površine od oko 55 m², će se ubuduće koristiti za potrebe skladišta opasnog otpada, s obzirom da je Nosioca projekta doneo odluku da odustane od obavljanja ove aktivnosti na predmetnoj lokaciji.

U okviru spoljašnjih betonskih boksova površine oko 1.358 m² vrši se privremeno Maksimalne količine neopasnog otpada koje se u jednom trenutku mogu naći na skladištu iznose 1.700 t.

- Lokaciji Eco lager 2 sa pripadajućim platoom – objekat nekadašnjeg postrojenja za proizvodnju elektrolitičkog cinka (hala ćelija):

U sklopu objekta ukupne površine 3.336.00 m² vrši se privremeno skladištenje opasnog otpada. Maksimalne količine otpada koje se u jednom trenutku mogu naći na skladištu iznose 3.500 t. Predmetni objekat zatvorenog skladišta, kao što je ranije navedeno, ima više ulaza namenjenih za istovar, razvrstavanje, skladištenje različitih vrsta otpada. Prostor u sklopu objekta je podeljen u zasebne celine tj prostore (boksove) u sklopu kojih će se vršiti skladištenje opasnog otpada.

Deo objekta kome se pristupa vratima sa bočne strane, obeležen kao ULAZ 3, u nivou prizemlja, služi uglavnom za skladištenje tečnog otpada, je površine 1.963 m² sa armirano betonskom tankvanom V=1.963 m³. Tankvana služi za prijem eventualno izlivenog tečnog otpada. U podu tankvane je izveden drenažni kanal za sakupljanje eventualno iscurelih tečnosti.

U sklopu objekta nalazi se galerija, površine 600 m², koja se koristi kao skladišni prostor. Skladištenje je regalnog tipa. Boksovi na galeriji su obeleženi oznakama G1-G5.

Prostori označeni B1, B2 i B3 se koriste kao skladišni prostori. U prostore se ulazi sa spoljne strane. Sve tri prostorije su površine po 150 m². Za ulaz u prostorije koriste se ULAZI B1, B2 i B3.

Prostori označeni brojem F1 i F2 se koriste kao skladišni prostori. Prostor označen kao F1 je površine 24 m². Prostor označen kao F2 je površine 50 m².

Prostori označeni brojem P1 i P2 se koriste kao skladišni prostori. Obe prostorije su površine po 77 m². U prostore se ulazi sa unutrašnje strane.

Tehnološki proces manipulacije i visina magacinskog prostora omogućava primenu regala i paleta u cilju maksimalnog iskorišćenja skladišnog prostora. Maksimalna težina palete do 1250 kg u tankvani i prijemu. Maksimalna težina palete do 1000 kg na galeriji.

Kroz celo skladište su predviđeni koridori za kretanje viljuškara i komunikaciju putem armiranobetonskih rampi.

Deo objekta koji je projektnom dokumentacijom bio opredeljen za tretman neopasnog otpada, će se ubuduće koristiti za potrebe skladišta opasnog otpada, s obzirom da je Nosioca projekta doneo odluku da odustane od obavljanja ove aktivnosti na predmetnoj lokaciji.

Neopasan otpad će se skladišiti napolju u otvorenim boksovima. Maksimalne količine neopasnog otpada koje se u jednom trenutku mogu naći na skladištu iznose 2.300 t. Otpad će se razvrstavati po grupama otpada i biće odvojen mobilnim pregradama. Površina prostora na kome će se skladišiti neopasan otpad je 1.500 m². Sastoji se od pet boksova od 200 m² i jednim boksom od 500 m².

Jedan od boksova (površine oko 500 m²) će se koristiti za skladištenje otpada od drveta koji sadrži opasne supstance (otpadnih železničkih pragova). Privremeno skladištenje opasnog otpada (otpadnih železničkih pragova) na predmetnoj lokaciji vršiće se u skladu sa članom 2 Pravilnika o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021). Nakon preuzimanja iz transportnih vozila i prenošenja pragova viljuškarima do mesta skladištenja, isti će se najpre slagati u boks u snopove dimenzija 2,6x2,6x2,9m na stabilnoj betonskoj vodonepropusnoj podlozi sa opremom za sakupljanje prosutih tečnosti i sredstvima za odmašćivanje. Redovi pragova će se slagati unakrst i uvezivati u snop radi obezbeđenja od prevrtanja. Kada se pragovi napakuju jedni preko drugih (najviše do 5.8 m visine) na za to predviđena polja u sklopu boksa, snop pragova se, u cilju zaštite od atmosfernih uticaja, pokriva vodonepropusnom UV stabilnom ceradom i fiksira se za tlo.

Neopasan otpad će se skladišiti na čvrstoj podlozi. Neopasni otpad ili njegova ambalaža mora biti obeležena u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije ("Sl. glasnik RS", br. 98/2010). Boksovi sa kompatibilnim otpadima će biti vidljivo obeleženi tablama na kojima su naznačene grupe uskladištenog otpada.

Upravljanje posebnim tokovima otpada

Upravljanje otpadnim uljima obavljaće se u skladu sa odredbama Pravilnika o uslovima, načinu i postupku upravljanja otpadnim uljima „Službeni glasnik RS“, broj 71 od 4. oktobra 2010.

Upravljanje farmaceutskim otpadom vršiće se na način koji sprečava direktan kontakt sa osobljem koje rukuje otpadom, i u svemu u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku upravljanja farmaceutskim otpadom „Službeni glasnik RS“, broj 49 od 8. jula 2019.

Upravljanje električnim i elektronskim otpadom vršiće se u svemu u skladu sa Pravilnikom o listi električnih i elektronskih proizvoda, merama zabrane i ograničenja korišćenja električne i elektronske opreme koja sadrži opasne materije, načinu i postupku upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda "Službeni glasnik RS", broj 99 od 27. decembra 2010.

Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima vršiće se u svemu u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i postupku upravljanja istrošenim baterijama i akumulatorima "Službeni glasnik RS", broj 86 od 17. novembra 2010.

Upravljanje otpadnim gumama vršiti u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i postupku upravljanja otpadnim gumama „Službeni glasnik RS“ br. 104 od 16. decembra 2009, 81 od 5. novembra 2010.

Opšte napomene vezano za skladištenje otpada

U objektima operatera se koristi oprema za transport, oprema za skladištenje i merna oprema. U svim skladišnim objektima su predviđeni koridori kojima će se odvijati manipulacija tj. dovoženje otpada viljuškari ili kolicima (ručna i hidraulična paletna kolica) na skladištenje na za to predviđenim i obeleženim mestima:

- ✓ VILJUŠKARI GASNI I ELEKTRIČNI (2)
- ✓ VILJUŠKARI RUČNI

Opremu za skladištenje čine:

- Eko-kontejneri;
- Big beg vreće sa poklopcem;
- Palete metalne;
- Palete drvene;
- Plastični kontejneri;
- IBC kontejneri;
- Metalni kontejneri;
- Metalne kutije;
- Metalna burad

Karakteristike tipične ambalaže u kojima je upakovan opasan otpad koji se privremeno skladišti u predmetnim objektima su sledeće:

- Metalna burad od čelika ili aluminijuma, zaštićeni od korozije, zapremine 200 l ili 280 l, sa poklopcima ili sa čepom od istog materijala koji dobro dihtuju kako ne bi došlo do prosipanja sadržaja prilikom manipulacije, transporta i skladištenja. Metalna burad su najčešće paletizovana i obezbeđena streč folijom.
- IBC kontejneri od tvrde plastike (PP, PE, PVC), zapremine 1000 l, atestirani na udar, poroznost i otpornost na UV zrake, kako ne bi došlo do nagrizanja IBC-a usled fizičko-hemijskih karakteristika opasne materije koja se nalazi u ambalaži.

- Big beg vreće od vlakana sintetičkog porekla različite gustine tkanja sa različitim načinom vezivanja i zatvaranja. U big beg vreću može da se upakuje od 400 kg do maksimum 1000 kg, u zavisnosti od vrste materijala. Big beg vreće su najčešće paletizovane.

Ispod kontejnera i buradi u kojima se nalazi tečni otpad biće smešteni u delu objekta koji se nalazi u armirano betonskoj tankvani zapremine 1.963m³ ili će biti postavljene pokretne tankvane kako bi se sprečilo procurivanje usled udesnih situacija. Za sakupljanje eventualno iscurelog sadržaja će se obezbediti dovoljan broj pokretnih tankvana, kao i odgovarajući apsorbenzi za sakupljanje i suvo čišćenje iscurelog sadržaja (piljevina, pesak, sredstva za apsorpciju ulja, baza i kiselina). Oba objekta su pod nagibom koji omogućava slivanje potencijalnog iscurelog sadržaja do sabirnih rešetka i sabirnih jami koje su zatvorenog tip i onemogućavaju da iscureli sadržaj kontaminira životnu sredinu. Sa sakupljanje potencijalno iscurelog sadržaja iz sabirnih jami koristiće se pumpa. Generisan otpad na taj način će se uzorkovati od strane akreditovane laboratorije i sa njim će se postupati u skladu sa zakonom.

Mernu opremu čine tehničke i kolska vaga.

Sve operacije na skladištu mogu da vrše samo obučena zaposlena lica. Svi objekti će biti obezbeđeni od ulaza neovlašćenih lica i pod stalnim video nadzorom.

U smislu mera zaštite okoline, tokom procesa skladištenja neopasnog i opasnog otpada ne planira se niti će se obavljati ispuštanje zagađujućih materija ili energije u životnu sredinu (koristiće se već izgrađeni i fizički odvojen objekat isključivo za privremeno skladištenje otpada).

Otprema otpada na dalji tretman ili odlaganje

Neopasan i opasan otpad koji će se privremeno skladištiti na lokaciji će se predavati ovlašćenim operaterima, koji poseduju dozvolu za tretman ili odlaganje ili izvoz ovakve vrste otpada.

Otprema se vrši utovarom u sredstva spoljnog transporta-kamione. Utovar u kamione će se vršiti viljuškarom ili ručnim i paletnim kolicima.

Otprema opasnog/neopasnog otpada će se sastojati iz sledećih operacija:

- Identifikacija vozila i vozača koji preuzimaju otpad;
- Prevoz otpada sa mesta privremenog skladištenja do vage;
- Merenje otpada;
- Utovar otpada na prevozno sredstvo;
- Popunjavanje dokumenta o kretanju opasnog/neopasnog otpada.

Pri predaji otpada operateru koji poseduje dozvolu, odgovorno lice (lice kvalifikovano za stručni rad) preduzeća ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA d.o.o. RJ ECO LAGER Šabac, popunjava deo „A“ i „B“ Dokumenta o kretanju otpada u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje („Sl. glasnik RS“, br. 114/13) i Dokumenta o kretanju opasnog otpada u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada, obrascu prethodnog obaveštenja, načinu njegovog dostavljanja i uputstvu za njihovo popunjavanje („Sl. glasnik RS“, br. 17/2017). Prilikom otpreme opasnog otpada obaveza je operatera da 48 sati pre započinjanja kretanja preko NRIZ aplikacije na sajtu Agencije za zaštitu životne sredine nadležnom organu dostavi prethodno obaveštenje.

Ambalaža za prevoz, skladištenje i transport opasnog otpada odabira se u skladu sa zahtevima Zakona o transportu opasne robe ("Sl. glasnik RS", br. 104/2016, 83/2018, 95/2018 - dr. zakon i 10/2019 - dr. zakon) i ADR propisa (Evropski sporazum o međunarodnom prevozu opasne robe u drumskom saobraćaju), koji istovremeno definiše i način obeležavanja ambalaže i celokupnog transporta.

Transport opasnog otpada vršiće se u adekvatno obeleženim i označenim vozilima ovlašćenih operatera, koja pored dozvole za transport otpada, poseduju uverenje kojim se odobrava primena vozila u drumskom saobraćaju, u skladu sa odredbama i zahtevima nacionalne zakonske regulative (Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju ("Sl. glasnik RS", br. 46/95, 66/2001, 61/2005, 91/2005, 62/2006, 31/2011 i 68/2015 - dr. zakoni), Zakonom o transportu opasne robe ("Sl. glasnik RS", br. 104/2016, 83/2018, 95/2018 - dr. zakoni 10/2019 - dr. zakon) i ostalih važećih nacionalnih i međunarodnih propisa). Lica koja upravljaju vozilima za transport opasnih materija moraju da poseduju ADR – sertifikat o stručnoj osposobljenosti vozača za vozila koja prevoze opasne materije.

Infrastruktura

U krugu fabrike postoji kompletna infrastruktura koja će se koristiti:

- elektroenergetska mrežu,
- vodovodna mreža (pijaća voda),
- sistem hidrantske i industrijske vode,
- sistem otpadne vode (atmosferska kanalizacija).

Nisu predviđeni novi priključci na infrastrukturu u odnosu na postojeće stanje.

Voda se neće koristiti u procesu skladištenja otpada osim za higijensko-sanitarne potrebe i za potrebe hidrantske mreže. Katastarska parcela br. 6915/70 K.O. Šabac nije pokrivena mrežom organizovanog snabdevanja vodom iz gradskog vodovoda kao ni mrežom organizovanog odvođenja otpadnih voda. Snabdevanje vodom objekta rešeno je preko interne vodovodne mreže sistema HI "Zorka" tj. iz postojećeg sistema vodosnabdevanja i hemijske pripreme vode, u vlasništvu Elixir Zorka. Predmetni kompleks, s obzirom da se nalazi na desnoj obali reke Save, ima vodozahvat na Savi. Objekti vodozahvata na reci Savi su u vlasništvu ELIKSIR ZORKA – MINERALNA ĐUBRIVA doo od 06.06.2017.

Za kompleks "ELIXIR ZORKA-MINERALNA ĐUBRIVA" postoji priključak vodovoda profila $\varnothing 200$ mm na vodovodnu mrežu profila $\varnothing 300$ mm u Ulici hajduk Veljkova. Priključak je završen u skloništu za vodomere na k.p.br. 6915/120 K.O. Šabac i u njemu je ugrađen kombinovani merač protoka profila $\varnothing 50/3/4$ ".

Snabdevanje predmetnih objekata vodom, za protivpožarne potrebe obezbeđeno je putem priključenja na postojeće instalacije industrijske vode u okviru kompleksa. Hidrantska mreža u kompleksu, kao i sva industrijska voda se dobija iz postojećeg vodozahvata na reci Sava. Raspoloživi pritisak na ovoj mreži je 4,0-4,5 bar.

Električna energija će se koristiti za osvetljenje, punjenje viljuškara na elektro pogon, kao i za potrebe rada sistema PP zaštite. Napajanje objekata obezbeđeno je iz postojeće elektroenergetske mreže grada. Elektroinstalacije su izvedene prema važećim propisima i standardima.

Napajanje predmetnih objekata električnom energijom se izvodi iz postojeće trafostanice koja se nalazi u sklopu nekadašnjeg objekta za proizvodnju cink praha i koja nije predmet ovoga

projekta. Osvetljenje unutar objekata je rešeno sa svetiljkama sa svetlosnim izvorima na bazi LED tehnologije, snage 49W, 51W odnosno 150W. Pored instalacija u unutrašnjosti objekta iz glavnog razvodnog ormara se napaja i vanjski stub reflektorskog osvetljenja platoa oko objekata. Pored instalacija osvetljenja iz glavnog razvodnog ormara se napajaju i ostali potrošači unutar objekata:

- Izvodi za napajanje automata za upravljanje radom rolo vrata
- Izvodi za napajanje servisnih priključnica (OG trofaznih i monofaznih) u aneksu na ulazu objekat
- Izvodi za napajanje servisnog razvodnog ormara napolju.

v) procena vrste i količine očekivanih otpadnih materija i emisija koji su rezultat redovnog rada projekta

Analizom tehnologije rada i opreme u Postrojenju, praktično nema izvora mogućeg zagađenja životne sredine. Sav opasan i neopasan otpad na predmetnoj lokaciji će se skladištiti u zatvorenim i obezbeđenim objektima, a neopasan otpad na vodonepropusnoj betonskoj podlozi u boksovima pored predmetnih objekata, pod strogom kontrolom operatera.

Zagađivanje voda

U toku obavljanja predmetne delatnosti ne dolazi do generisanja tehnoloških otpadnih voda, koje bi mogle da uslove zagađenje podzemnih, površinskih voda i zemljišta.

Za pakovanje, transport i skladištenje opasnog otpada koristi se adekvatna ambalaža, tako da ne može doći do klasičnog pucanja ambalaže već samo do njenog delimičnog oštećenja, i curenja malih količina tečnosti niz samu ambalažu, a ne tečenja u mlazu i u velikoj količini. Za sakupljanje eventualno iscurlog sadržaja obezbeđen je dovoljan broj pokretnih tankvana, armirano betonske tankvane sa sabirnim rešetkama i jamama, kao i odgovarajući apsorbenzi za sakupljanje i suvo čišćenje iscurlog sadržaja (piljevina, pesak, sredstva za apsorpciju ulja, baza i kiselina). Sav uklonjeni materijal i kontaminirani sorbent će se odlagati u za to predviđene posude i privremeno skladištiti do predaje ovlašćenim operaterima na dalje zbrinjavanje.

Objekti skladištenja opasnog i neopasnog otpada imaju nepropusnu podlogu. Osim ove zaštite, u delu objekta Eco lagera 1, koji je predviđen za komunikaciju (transportni put), u podu su projektovana dva betonska kanala pokrivena rešetkom, oba predviđena za sakupljanje eventualnih količina tečnosti prouzrokovanih curenjem. Svaki od kanala, ima u svom središnjem delu prihvatnu jamu iz koje će se vršiti evakuacija eventualno iscurlog sadržaja.

Deo objekta Eco lagera 2, u kojem se uglavnom skladištiti tečni otpad ima armirano betonsku tankvanu $V=1.963 \text{ m}^3$ za prijem eventualnog izlivanja tečnog otpada. Postojeća tankvana je

od armiranobetonskih zidova koji su izdignuti 100cm iznad kote gotovog poda, debljine 16cm. Za sakupljanje eventualnih količina tečnosti prouzrokovanih curenjem, u podu objekta je predviđen betonski kanal sa tri prihvatne jame, iz kojih će se vršiti evakuacija eventualno iscurlog sadržaja.

Jedan od boksova (površine oko 500 m²) će se koristiti za skladištenje otpada od drveta koji sadrži opasne supstance (otpadnih železničkih pragova). Privremeno skladištenje opasnog otpada (otpadnih železničkih pragova) na predmetnoj lokaciji vršiće se u skladu sa članom 2 Pravilnika o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021). Nakon preuzimanja iz transportnih vozila i prenošenja pragova viljuškarima do mesta skladištenja, isti će se najpre slagati u boks u snopove na stabilnoj betonskoj vodonepropusnoj podlozi sa opremom za sakupljanje prosutih tečnosti i sredstvima za odmašćivanje. Redovi pragova će se slagati unakrst i uvezivati u snop radi obezbeđenja od prevrtanja. Kada se pragovi napakuju jedni preko drugih na za to predviđena polja u sklopu boksa, snop pragova se, u cilju zaštite od atmosferskih uticaja, pokriva vodonepropusnom UV stabilnom ceradom i fiksira se za tlo.

Dakle u skladu sa svim napred navedenim može se konstatovati da se na predmetnoj lokaciji mogu javiti sledeće otpadne vode:

- Uslovno čiste atmosferske vode sa krova objekta;
- Zauljene atmosferske vode;
- Sanitarno-fekalne otpadne vode

Na lokaciji je prisutna separarna kanalizacija kako za atmosferske vode, tako i za sanitarno-fekalne.

Uslovno čiste atmosferske otpadne vode sa krova objekta

Na predmetnoj lokaciji dolaziće do nastajanja uslovno čistih atmosferskih voda sa krovnih površina. Uslovno čiste atmosferske vode će se sakupljati sistemom horizontalnih i vertikalnih oluka i sprovoditi u postojeću kišnu kanalizaciju ili zelene površine kompleksa.

Atmosferske zauljene otpadne vode sa internih saobraćajnica i manipulativnih površina

Atmosferska voda sa manipulativnih površina i otvorenog skladišnog prostora (betonskih boksova) oko objekata za skladištenje neopasnog i opasnog otpada, se odvodi na postojeći separator- taložnik koji je priključen na separatnu mrežu atmosferske kanalizacije, a potom se ispuštaju u recipijent (reka Sava) u skladu sa propisima. Ugrađen je ACO Oleopator - ByPass C-FST 30/300/3000, koalescentni separator lakih naftnih derivata od armiranog betona položenog u zemlju sa obilaznim tokom (bypass-om) i integrisanim taložnikom. ByPass separator lakih naftnih derivata od AB prema SRPS EN858-1, sa koalescentnim filterom, sigurnosnim plovkom, protoka 30/300(l/s), taložnikom od 3000(l), uliv/izliv DN500, poklopac klase 400.

Otpadne atmosferske vode se nakon tretmana na separatoru lakih tečnosti odvede do atmosferske kanalizacije na kompleksu Zorka obojeni metali, a potom se ispušta u recipijent (reku Savu).

Atmosferska kanalizacija unutar teritorije kompleksa Zorka obojeni metali ucrtana je u PDR-4-VIK i počinje šahtom na parceli 6915/76 i završava u izlivnoj građevini – recipijentu.

Nosilac projekta vrši redovnu kontrolu kvaliteta vode na separatorima lakih tečnosti, a pre ispuštanja iste u krajnji recipijent (reku Savu).

Sanitarno-fekalne otpadne vode

Predmetni objekti – skladišta su projektovani bez instalacije fekalne i tehnološke kanalizacije. Objekti nemaju sanitarne čvorove. Koristiće se toaleti u postavljenim kontejnerima za zaposlene. Sanitarne otpadne vode se sakupljaju i odvede do septičke jame. Pražnjenje septičke jame vrši JKP „Vodovod-Šabac“ iz Šapca.

Nosilac projekta ELIKSIR ZORKA – MINERALNA ĐUBRIVA poseduje Vodnu dozvolu, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Republička direkcija za vode, br. 325-04-00986/2020-07 od 26.10.2020 (data u prilogu), kojom se utvrđuje obim zahvatanja i korišćenja površinskih voda iz reke Save, za potrebe u proizvodnom sistemu u industriji, **skladištenje materija koje mogu zagaditi vode i ispuštanje otpadnih voda sa kompleksa u reku Savu** i ispuštanje sanitarnih otpadnih voda u recipijent.

Na predmetnoj lokaciji postavljena je i mreža od 4 pjezometara iz kojih se redovno vrši ispitivanje kvaliteta podzemnih voda, što će nastaviti i nakon realizacije predmetnog projekta.

Tokom redovnog rada predmetnog skladišta neće biti odlaganja nijedne vrste otpada na zemljište stoga nema ni procednih voda.

Zagađivanje vazduha i zemljišta

S obzirom da na predmetnoj lokaciji nema termičke, hemijske niti metalurške prerade otpadnih materijala, nema ni koncentrisanog emitera otpadnog vazduha.

Tokom skladištenja otpadnih materija (opasnog i neopasnog otpada) na predmetnoj lokaciji nema emisije zagađujućih materija koje mogu da izazovu značajna zagađenje vazduha.

Zagađenje vazduha može se javiti usled emisije gasova iz transportnih sredstava, prilikom dopreme otpadnog materijala do predmetnog skladišta i prilikom otpreme otpadnog materijala na dalji tretman kod ovlašćenog operatera. Emisije gasova se javljaju kao posledica sagorevanja dizel goriva, lokalnog su karaktera i zanemarljive.

Tokom redovnog rada predmetnog skladišta neće biti odlaganja nijedne vrste otpada na zemljište stoga nema ni procednih voda.

Čvrst otpad

U toku redovnog rada na predmetnoj lokaciji dolaziće do nastanka:

- otpada od razvrstavanja otpada, prepakivanja i pretakanja otpada u vidu ambalaže koja se generiše ovim aktivnostima
- otpadna oštećena ambalaža u kojoj je otpad uskladišten
- otpadni apsorbensi nastali nakon sakupljanja i suvog čišćenja eventualno iscuralog sadržaja uskladištenih posuda (kontaminirana piljevina, pesak, sredstva za apsorpciju ulja, baza i kiselina)
- otpad od čišćenja taložnika i separatora lakih naftnih derivata
- komercijalni otpad
- komunalnog otpada

U procesu razvrstavanja i raspoređivanja otpada po objektima, nastajaće izvesna količina otpada koji nema upotrebnu vrednost – smeće. Nastali otpad će se zajedno sa komunalnim otpadom sakupljati i odlagati u metalni kontejner postavljen na predmetnoj lokaciji i zbrinjavati preko nadležnog JKP.

Ukoliko se prilikom istovara i raspoređivanja otpada utvrdi da je izvršen prijem neusaglašenog ili neprihvatljivog otpada koji je prošao primarnu (ulaznu) kontrolu, sa istim se postupa u skladu sa usvojenim *Uputstvom za postupanje pri reklamaciji otpada (RU.8300.IMS.05)*. Prilikom prijema otpada na skladištenje, za to zadužena lica vrše kontrolu dokumentacije koja prati otpad, označavanje, pakovanje i kvalitet otpada (u meri u kojoj je to moguće). Uočena odstupanja od zakonske regulative i dovođenje pošiljke otpada u stanje koje je prihvatljivo za prijem na predmetno skladište, u nekim slučajevima može da se reši bez reklamacije, a u nekim slučajevima kada se radi o neusaglašenom ili neprihvatljivom otpadu isti podleže postupku reklamacije. Napred navedenim uputstvom su definisani svi

postupci kod prijema otpada koji ne podleže reklamaciji i postupci kod prijema otpada koji podleže reklamaciji i postupci vraćanja otpada vlasniku.

Otpadna oštećena ambalaža u kojoj je otpad uskladišten - Ukoliko tokom procesa skladištenja otpada se utvrdi da je došlo do narušavanja konstrukcije celovitosti posuda (mehanička naprsnuća) u kojima je otpad uskladišten i do pojave curenja, odmah će se preduzeti određene mere kao što su prepakivanje/pretakanje tj. zamena ambalaže (posuda), saniranje akcidentno prosutog sadržaja i sl. Oštećena ambalaža će se privremeno skladištiti na za to predviđeno mesto, uzorkovati radi utvrđivanja karaktera otpada i u skladu sa Izveštajem o ispitivanju predavati ovlašćenim operaterima na dalje zbrinjavanje.

Otpadni absorbenti - U sklopu skladišnih objekata, na mestima gde postoji mogućnost izlivanja otpadnih materija, postavljene su posude sa apsorcentima za sakupljanje i suvo čišćenje eventualno iscurlog sadržaja. U sklopu otvorenog skladišnog platoa, takođe su postavljene posude sa apsorcentima za sakupljanje i suvo čišćenje eventualno iscurlog sadržaja (piljevina, pesak) i sredstvima za odmašćivanje i oprema za sakupljanje eventualno prosutih tečnosti, kao i posude za odlaganje pokupljenog kontaminiranog sorbenta. Posude sa kontaminiranim sorbentom će biti adekvatno obeležene i kada se napune odnete do skladišta opasnog otpada u sklopu predmetnih skladišta, (postojeće skladište na lokaciji: Elixir Zorka ogranak Eco Lager), gde će se meriti na vagi i odvoziti do boksa za skladištenje u skladu sa prethodno ishodovanim Izveštajem o ispitivanju otpada i nakon toga predavati ovlašćenim operaterima na dalje zbrinjavanje. O količini i vrsti otpada će se sačinjavati/popunjavati odgovarajući dokument.

Otpad od čišćenja taložnika i separatora lakih naftnih derivata - Taložnik i separator lakih naftnih derivata se mora redovno čistiti i održavati kako bi se obezbedio projektovani efekat prečišćavanja, Sadržaj iz separatora će se prebacivati u odgovarajuću posudu (IBC kontejner, bure). Posuda će se puniti do 70% svoje zapremine, nakon čega će se hermetički zatvarati i obeležavati u skladu sa Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja i o obeležavanju opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021). Posuda će se potom viljuškarom otpremati do prijemnog mesta u skladištu za opasan otpad (postojeće skladište na lokaciji: Elixir Zorka ogranak Eco Lager), gde će se uzorkovati, a potom meriti na vagi i odvoziti do boksa za skladištenje u skladu sa izveštajem o ispitivanju otpada. O količini i vrsti otpada će se sačinjavati/popunjavati odgovarajući dokument.

Opasan otpad generisan u okviru predmetnog postrojenja biće uskladišten u skladu sa Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021) na privremenom skladištu opasnog i neopasnog otpada, do predaje ovlašćenim operaterima na dalji tretman uz popunjavanje Dokumenta o kretanju opasnog otpada.

Komercijalni otpad javljaće se u malim količinama, usled svakodnevnih aktivnosti rada u kancelariji (papir, karton, spajalice, klemence, ostali kancelarijski materijal i elektronska oprema). Potrebno je postaviti kutije za razvrstavanje i prikupljanje otpada i isti će se nakon razvrstavanja predavati kao sekundarna sirovina ovlašćenim operaterima.

Čvrst komunalni otpad privremeno će se odlagati u odgovarajućem zatvorenom kontejneru, na određenom mestu na parceli i trajno će se evakuisati sa lokacije putem JK Stari grad Šabac koje će posude prazniti i odvoziti komunalni otpad svojim transportnim sredstvima i sa kojim Elixir Zorka ima sklopljen Ugovor.

Upravljanje otpadom je regulisano u ELXIR ZORKA – MINERALNA ĐUBRIVA doo i izrađen je Plan upravljanja otpadom koji se povremeno ažurira u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Odlaganje na zemljište

Tokom redovnog rada neće biti odlaganja nijedne vrste otpada na zemljište.

Na predmetnoj lokaciji urađene su analize zemljišta u cilju utvrđivanja „nultog stanja“.

Buka, vibracija

Buka na predmetnoj lokaciji nastaje kao posledica odvijanja saobraćaja na kompleksu (vozila kojima se doprema/otprema otpad), u toku utovara i istovara otpada. Obzirom da se predmetni objekti kao nalazi u industrijskoj zoni, buka neće imati značajan uticaj po životnu sredinu. Ukoliko dođe do prekoračenja nivoa buke propisane za ovu zonu, preduzeće se određene mere u cilju njenog smanjenja.

Za industrijsku zonu kojoj pripada kompleks Elixir Zorke, nisu normirane vrednosti buke ali je „Uredbom o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini“ (Sl. Glasnik RS br. 75/10) utvrđeno da u tom slučaju buka na granici kompleksa ne sme da prelazi graničnu vrednost za zonu sa kojom se graniči tj. 65 dB(A) za dan/veče.

Svetlost, toplota radijacija itd

Imajući u vidu projektovanu tehnologiju rada, na predmetnoj lokaciji ne očekuje se pojava svetlosti, vibracija, emisije toplote i mirisa, koja bi značajno ugrozila životnu sredinu.

Elektromagnetna zračenja (jonizujuća i nejonizujuća)

Tokom realizacije Projekta neće se emitovati elektromagnetno, jonizujuće i nejonizujuće zračenje, jer tehnologija koja će se koristiti ne sadrži izvore istih.

3. Prikaz glavnih alternativa koje je nosilac projekta razmotrio i najvažnijih razloga za odlučivanje, vodeći pri tom računa o uticaju na životnu sredinu

Prilikom izbora lokacije za skladišta otpada, kao najpovoljnije rešenje se pokazala lokacija nekadašnje fabrike Zorka Obojena metalurgija, koja je već nekoliko godina unazad u vlasništvu Elixir Grupe - Elixir Zorka Mineralna đubriva. Prostor za realizaciju projekta je odgovarajući i po površini, i po lokaciji jer se nalazi u industrijskoj zoni. Prostor je definisan PDR-om „Zorka-Radna zona Istok“.

Postojeći objekti su u dobrom stanju i uz manje popravke i rekonstrukciju su u prethodnom periodu prilagođeni nameni koja odgovara u potpunosti potrebama za prijem, privremeno skladištenje otpada. Objekat je infrastrukturno potpuno opremljen, na dovoljnoj udaljenosti od naselja i osetljivih objekata, izvorišta vodosnabdevanja itd. Predmetni objekti imaju upotrebne dozvole izdate od strane nadležnog organa.

Dakle, predmetna lokacija je izabrana iz sledećih razloga:

- lokacija se nalazi u okviru industrijske zone Zorka - Radna zona Istok
- mikrolokacija nalazi se na lokaciji kompleksa ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC u Š apcu
- Industrijski kompleks ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC, pa samim tim i predmetni prostor je opremljen kompletnom industrijskom infrastrukturom. Raspolaze saobraćajnicama, razvodom energetskih fluida, razvodom pomoćnih fluida, instalacijama vodovodne i kanalizacione mreže, razvodom električne, računarske i telefonske mreže, itd.
- Operater ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC, a samim tim i predmetni skladišni prostor ima na raspolaganju dovoljno obučanih kadrova za rad na postrojenju, uključujući i održavanje.

- Ceo kompleks je ograđen (kontrolisani ulaz) i pod fizičkim i video obezbeđenjem 24 h.
- Povoljan saobraćajni položaj lokacije u odnosu na okruženje.
- Predmetna lokacija je dovoljno udaljena od stambenih i drugih objekata u okolini po pitanju ugrožavanja životne sredine.
- U slučaju udesa na lokaciji ELIXIR ZORKA MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC postoji kompletno opremljena i obučena vatrogasna jedinica. Vatrogasna jedinica se nalazi u objektu vatrogasni dom parcela 6915/16 KO Šabac.

Prilikom izbora opreme za skladištenje otpada i obezbeđivanje mera zaštite životne sredine, pregledane su lokacije postojećih operatera u zemlji za upravljanje opasnim i neopasnim otpadom i uvažena su njihova iskustva. Konsultovani su različiti proizvođači opreme i izabrana su najadekvatnija rešenja koja su u skladu sa najboljim dostupnim tehnikama i koja su i ekonomski bila isplativa za operatera.

Radi se o tehnologiji koja je u potpunosti u skladu sa odredbama Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023), Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021); Pravilnikom o uslovima i načinu sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije („Sl. glasnik RS“, br. 98/2010); Pravilnikom o uslovima, načinu i postupku upravljanja otpadnim uljima („Sl. glasnik RS“, br. 71/10); Pravilnikom o načinu i postupku upravljanja farmaceutskim otpadom („Sl. glasnik RS“, br. 49/2019); Pravilnikom o listi električnih i elektronskih proizvoda, merama zabrane i ograničenja korišćenja električne i elektronske opreme koji sadrži opasne materije, načinu i postupku upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda („Sl. glasnik RS“, br. 99/2010); Pravilnikom o načinu i postupku upravljanja istrošenim baterijama i akumulatorima („Sl. glasnik RS“, br. 86/2010), kao i ostalim važećim propisima iz oblasti upravljanja otpadom.

4. Opis činilaca životne sredine za koje postoji mogućnost da budu znatno izloženi riziku usled realizacije projekta uključujući:

a) Stanovništvo: Stanovništvo neće biti izloženo riziku od aktivnosti koje će se odvijati na predmetnom projektu. Elixir Zorka se nalazi u okviru industrijske zone Zorka-Radna zona Istok, u blizini obale reke Save (na oko 175m) koja se nalazi severno od kompleksa. Zapadno i južno se prostire grad, dok se na istočnoj strani nastavlja industrijska zona. Najbliži stambeni objekti nalaze se u pravcu zapada na oko 700 m od granice kompleksa i južno i jugoistočno na oko 500 m od granice kompleksa.

Kako Projekat podrazumeva prijem i privremeno skladištenje opasnog i neopasnog otpada isključivo na za to predviđenim i obelženim mestima u objektima na kompleksu i u skladu sa unapred definisanim procedurama, redovnim radom predmetnog postrojenja neće dolaziti do ispuštanja otpadnih voda, nema emisije zagađujućih materija u vazduh, obezbeđena je zaštita zemljišta i pozemnih voda, te time nema ni ugroženosti po lokalno stanovništvo.

Rad predmetnog postrojenja neće imati privremenog ili trajnog uticaja na zdravlje stanovništva.

b) Fauna: u okolini predmetnog projekta fauna ne može biti ugrožena predmetnim projektom. Fauna na lokaciji i okolini je oskudna, pošto je lokacija u industrijskoj zoni „Zorka-Radna zona Istok“ .

v) Flora: u okolini predmetnog projekta flora ne može biti ugrožena predmetnim projektom. Flora na lokaciji i okolini je oskudna, s obzirom da je lokacija u industrijskoj zoni „Zorka-Radna zona Istok“ ..

g) Zemljište: nije predviđeno bilo kakvo odlaganje ili ispuštanje zagađujućih materija u zemljište pri realizaciji predmetnog projekta.

Zemljište u industrijskoj zoni Zorka-Radna zona Istok je kontaminirano zbog aktivnosti koje se obavljaju decenijama u ovoj zoni (proizvodnja đubriva, proizvodnja obojenih metala, proizvodnja pesticida, nemetala, namenske proizvodnje, prisutna su bila velika skladišta kiselina i njihova proizvodnja kao što je fosforna kiselina, sumporna kiselina, sona kiselina itd). Na lokaciji su odlagane velike količine industrijskog otpada i nus proizvoda (fosfogips, piritna izgoretina itd). Uradjene su analize zemljišta na više lokacija ("nultog stanja"). Ispitan je mehanički sastav kao i osnovna fizičko-hemijska i hemijska svojstva zemljišta, sadržaj teških metala i specifičnih zagađujućih materija.

Predmetna delatnost neće imati uticaja na zagađenje zemljišta, obzirom da će se sve delatnosti vršiti u zatvorenim objektima i na betoniranim površinama. Skladišta koja se nalaze na otvorenom su obezbeđena zaštitnim tankvanama, a manipulativne i skladišne površine su povezane na sistem za odvođenje otpadnih voda.

d) Voda: ne može biti izložena riziku pošto u toku obavljanja predmetne delatnosti ne dolazi do generisanja tehnoloških otpadnih voda, koje bi mogle da uslove zagađenje podzemnih, površinskih voda. Privremeno skladištenje otpada se odvija u prostorijama objekata koji imaju nepropusnu podlogu, opremljenim opremom za sakupljanje nenamerno prosutih tečnosti, sistemom za zaštitu od požara, odgovaraćuom ventilacijom (prinudnom ili prirodnom), fizičkim obezbeđenjem i zaštićen od atmosferskih uticaja.

Predmetni objekti – skladišta su projektovani bez instalacije fekalne i tehnološke kanalizacije. Objekti nemaju sanitarne čvorove. Koristiće se toaleti u postavljenim kontejnerima za zaposlene. Sanitarne otpadne vode se sakupljaju i odvođe do septičke jame. Pražnjenje septičke jame vrši JKP „Vodovod-Šabac“ iz Šapca.

Na lokaciji su postavljena 4 piježometra radi utvrđivanja „nultog stanja“ kvaliteta podzemnih voda.

đ) Vazduh: nema uticaja, s obzirom da tokom skladištenja otpadnih materija (opasnog i neopasnog otpada) na predmetnoj lokaciji nema emisije zagađujućih materija koje mogu da izazovu značajna zagađenje vazduha.

e) Klimatski činioci: ne mogu biti ne mogu biti izmenjeni radom predmetnog projekta.

ž) Građevine: nisu ugrožene eksploatacijom projekta. Predmetni projekat se nalazi u industrijskoj zoni grada Šapca.

z) Nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta: Od utvrđenih nepokretnih kulturnih dobara u bližoj okolini lokacije predmetnog projekta treba pomenuti: Najstariji spomenik arhitekture - stari Šabački grad. Smatra se da je tvrđava građena 1470. godine po zapovesti sultana Muhameda II. Godine 1739. na staroj podlozi u približnom gabaritu Austrougari su podigli nov objekat čiji ostaci postoje i danas.

Planom generalne regulacije „Šabac“-revizija u okviru obuhvata plana određeni su objekti koji pripadaju grupi vrednih objekata arhitektonskog nasleđa:

- „Prva kapija“ – objekat za kontrolu ulaska u kompleks „Zorke“ u ulici Hajduk Veljkova (K.P. br. 6915/8 i 6915/15)
  - Zgrada sat u okviru kompleksa „Zorke“ (K.P. br. 6915/31)

Kako na lokaciji postoje već izgrađeni objekti, te neće biti građevinskih radova u smislu iskopa i sličnih aktivnosti, ne postoji ni mogućnost nailaska na nove lokalitete. Ukoliko bi se ipak ove aktivnosti u budućnosti iz bilo kog razloga sprovodile, te kada bi se naišlo na arheološke ostatke, obaveza nosioca projekta je da prekine radove i o tome odmah obavesti Zavod za zaštitu spomenika kulture.

Projekat ne ugrožava ni jedno nepokretno kulturno dobro.

Radom skladišta neopasnog i opasnog otpada neće doći do negativnih uticaja na prirodna dobra posebnih vrednosti ili nepokretna kulturna dobra.

i) Pejzaž: ne može biti ugrožen eksploatacijom projekta, obzirom da se predmetna lokacija nalazi na već izgrađenoj i uređenoj lokaciji. U okviru radne zone postoji značajan građevinski fond izgrađenih industrijskih objekata i objekata sekundarnih funkcija u industrijskom kompleksu. Prema nameni objekata oni se mogu svrstati u nekoliko kategorija: industrijski pogoni i hale, skladišta sirovina i gotovih proizvoda, administrativni objekti, kuhinje i kantine, pomoćni objekti, infrastrukturni objekti, objekti sfera za skladištenje proizvoda, objekti kapija sa portirnicama, kao i objekat kulturnog centra sa svečanom salom i bibliotekom.

j) Međusobni odnosi navedenih činilaca: nema osnova imajući u vidu opisanu veličinu, kapacitet, lokaciju i predviđene mere zaštite na predmetnom projektu.

Jedan od važnih koraka kod istraživanja postojećeg stanja životne sredine je istraživanje postojećih potencijala, koje se sastoji u analizi prostorne celine u široj zoni planiranog kompleksa sa zadatkom da se ocene mogućnosti ekološkog rizika u smislu njihovog povećanja, umanjivanja ili potpunog gubljenja.

Karakteristike ekoloških potencijala čine kombinacije međusobnih uticaja prirodnih činilaca kao što su zemljište, voda, vazduh, reljef, flora i fauna.

Obavljanje predmetnih aktivnosti neće imati značajan uticaj na životnu sredinu jer ne dolazi do emisije u vazduh, nema otpadnih voda, nema zagađivanja zemljišta ni povećanog nivoa buke.

Nosilac projekta Elixir Zorka je vlasnik objekata u kojima će se vršiti navedena aktivnost.

Kada je u pitanju zaštita od požara Elixir Zorka poseduje Saglasnost na Plan zaštite od požara, ima vatrogasnu jedinicu i opremu za reagovanje u udesnim situacijama.

Spisak opreme kojom raspolaže Elixir Zorka je naveden u Elaboratu Plan zaštite od udesa.

U fabrici "Elixir Zorka – Mineralna đubriva", pored mnogobrojne opreme i mehanizacije koja se koristi za redovan rad, posebno je bitno naglasiti posedovanje agregata i pumpi za udesne situacije.

Mere zaštite od požara se sprovode u cilju zaštite bezbednosti imovine, bezbednog rada zaposlenih i sprečavanja opasnosti po životnu sredinu.

Dobijena je saglasnost na program osnovne obuke radnika iz oblasti zaštite od požara.

5. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu (neposrednih i posrednih, sekundarnih, kumulativnih, kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih, stalnih, privremenih, pozitivnih i negativnih) do kojih može doći usled:

a) Postojanja projekta: nema uticaja.

b) Korišćenja prirodnih resursa: nema uticaja

Lokacija predmetnog projekta nalazi se u industrijskoj zoni Zorka-Radna zona Istok, na samoj lokaciji i u pojasu širine više od 500 m od granice katastarske parcele nema stambenih objekata u kojima stalno borave ljudi, što obezbeđuje da se izbegnu eventualni budući ekološki konflikti u odnosu na stanovništvo. Realizacija ovog Projekta ne ugrožava okolno stanovništvo, ovim Projektom se aktivnosti obavljati u postojećim objektima za koje je ishodovana upotrebna dozvola.

c) Emisija zagađujućih materija, stvaranja neugodnosti i uklanjanja otpada: nema značajnijih uticaja, jer su sprovedene sve preventivne mere u okviru postojećeg kompleksa.

Svakodnevnom prisustvom na lokaciji, kontrolisanjem i proveravanjem situacije na terenu i poštovanjem predviđenih mera zaštite sprečiće se negativan uticaj obavljanja navedene aktivnosti na vazduh, zemljište površinska i podzemne vode;

6. Opis mera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja svakog značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu:

Neophodne mere za smanjivanje ili sprečavanje štetnih uticaja mogu se sistematizovati u sledeće kategorije:

Mere zaštite koje su predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima rokovima za njihovo dostizanje :

Postupanje sa otpadnim materijama će biti u skladu sa sledećim zakonskim aktima:

- Zakon o ambalaži i ambalažnom otpadu („Sl. glasnik RS“, br. 36/09, 95/18);
- Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023);
- Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 56/2010, 93/2019 i 39/2021);
- Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada, obrascu prethodnog obaveštenja, načinu njegovog dostavljanja i uputstvu za njihovo popunjavanje ("Sl. glasnik RS", br. 17/2017);
- Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje („Sl. glasnik RS“ br. 114/13);
- Pravilnik o obrascu dnevne evidencije i godišnjeg izveštaja o otpadu sa uputstvom za njegovo popunjavanje ("Sl. glasnik RS", br. 7/2020 i 79/2021);

Neopasan i opasan otpad čije se skladištenje planira na predmetnoj lokaciji, mora biti uskladišten na propisan način i sa istim se se mora postupati prema sledećim odredbama ***Pravilnika o uslovima i načinu sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije („Sl. glasnik RS“, br. 98/2010):***

- Skladištenje otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije vrši se na način kojim se obezbeđuje zaštita životne sredine i zdravlje ljudi.
- Lice koje vrši sakupljanje otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije:
  - 1) preuzima otpad koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije od vlasnika otpada;
  - 2) vodi evidenciju o sakupljenim i predatim količinama otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije.
    - U skladištu otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije, ne vrši se tretman tog otpada.
    - Skladište otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina može biti otvorenog tipa, ograđeno i pod stalnim nadzorom.
    - Otpad se ne može skladištiti na prostoru, kao i na manipulativnim površinama koje nisu namenjene za skladištenje.
    - Skladište otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije treba posebno da ima:
      - 1) stabilnu i nepropusnu podlogu sa odgovarajućom zaštitom od atmosferskih uticaja;
      - 2) sistem za sprečavanje nastajanja udesa;
      - 3) sistem za potpuni kontrolisani prihvati atmosferske vode sa svih manipulativnih površina;
      - 4) sistem za zaštitu od požara, u skladu sa posebnim propisima.

Opasan otpad klasifikuje se prema poreklu, karakteristikama i sastavu koje ga čine opasnim, u skladu sa propisom kojim se uređuje kategorija, ispitivanje i klasifikaciji otpada. Opasan otpad čije se skladištenje planira na predmetnoj lokaciji, mora biti uskladišten na propisan način i sa istim se se mora postupati prema sledećim odredbama ***Pravilnika o načinu***

skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021):

- Skladištenje opasnog otpada se vrši na način kojim se obezbeđuje najmanji rizik po ugrožavanje života i zdravlja ljudi i životne sredine;
- Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad odgovorno je za postupanje sa opasnim otpadom prilikom skladištenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom;
- Pravilnika o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada;
- Otpad od drveta koji sadrži opasne supstance, može se skladištiti u zatvorenom ili otvorenom skladištu, na čvrstoj stabilnoj podlozi sa opremom za sakupljanje prosutih tečnosti i sredstvima za odmašćivanje.
- Otpad od drveta koji se skladišti na otvorenom skladištu mora biti adekvatno zaštićen od svih atmosferskih uticaja, bez direktnog kontakta otpada sa podlogom, pokriven odgovarajućim vodonepropusnim i UV stabilnim pokrivačima koji su fiksirani za podlogu (plastične folije ili cirađe);
- Opasan otpad se skladišti na način koji obezbeđuje lak i slobodan prilaz uskladištenom opasnom otpadu radi kontrole, prepakivanja, merenja, uzorkovanja, transporta itd;
- Skladište mora biti ograđeno radi sprečavanja pristupa neovlašćenim licima, fizički obezbeđeno, zaključano i pod stalnim nadzorom;
- O svim aktivnostima u vezi skladištenja opasnog otpada, vodi se evidencija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom i posebnim propisima.

Različite vrste opasnog otpada i neopasnog otpada uskladištene na istom prostoru moraju se odlagati odvojeno.

Upravljanje posebnim tokovima otpada vršiti u skladu sa sledećim propisima:

Upravljanje otpadnim uljima sprovoditi u skladu sa **Pravilnikom o uslovima, načinu i postupku upravljanja otpadnim uljima („Sl. glasnik RS“, br. 71/10)** na način i po postupku koji neće predstavljati rizik od zagađenja voda, zemljišta ili vazduha, a koji se može izbeći, radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

U skladištu otpadnih ulja ne može se vršiti predtretman i tretman otpadnih ulja.

Skladištenje otpadnih ulja vršiti u skladištu koje ima naročito:

- 1) tankvane sa sekundarnom zaštitom od iscurivanja;
- 2) stabilnu podlogu otpornu na agresivne materije i nepropusnu za ulje i vodu sa opremom za sakupljanje prosutih tečnosti i sredstvima za odmašćivanje;
- 3) sistem za potpuni kontrolisani prihvrat zaujljene atmosferske vode sa svih površina, njihov predtretman u separatoru masti i ulja pre upuštanja u recipijent i redovno pražnjenje i održavanje separatora;
- 4) sistem za zaštitu od požara, u skladu s posebnim propisima.

Upravljanje farmaceutskim otpadom sprovoditi u skladu sa **Pravilnikom o načinu i postupku upravljanja farmaceutskim otpadom („Službeni glasnik RS“, broj 49/2019).**

Mesto za skladištenje farmaceutskog otpada, mora da se sastoji od obezbeđenog, ograđenog i/ili odvojenog prostora, prostorije i/ili objekta sa kontrolisanim pristupom. Farmaceutski otpad se privremeno skladišti u odgovarajućoj ambalaži prilagođenoj njegovim svojstvima, količini, načinu privremenog skladištenja, transporta i tretmana.

Na predmetno skladište može se primiti samo prethodno razvrstani farmaceutski otpad na mestu nastanka upakovan od strane generatora :

- 1) farmaceutski otpad – u kese i kontejnere;
- 2) citotoksični i citostatski otpad – u kese i kontejnere .

Ambalaža sme biti napunjena najviše do $\frac{3}{4}$ zapremine, i dobro zatvorena.

Tečni otpad mora biti upakovan u nepropusnu ambalažu koja onemogućava izlivanje sadržaja i koja treba da bude čvrsto zatvorena.

Ambalaža treba da bude sačinjena od materijala otpornog na fizičke, hemijske, biološke i dr. osobine farmaceutskog otpada pakovanog u njoj, tako da se pri propisanom rukovanju sprečava ugrožavanje zdravlja ljudi i životne sredine.

Obeležavanje farmaceutskog otpada vrši se u skladu sa propisom kojim se uređuje način skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada i Prilogom datim u napred navedenom Pravilniku.

Upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda vršiti u skladu sa **Pravilnikom o listi električnih i elektronskih proizvoda, merama zabrane i ograničenja korišćenja električne i elektronske opreme koja sadrži opasne materije, načinu i postupku upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda ("Službeni glasnik RS", broj 99 /2010).**

U skladištu se otpadna oprema mora čuvati odvojeno, tako da se ne meša sa drugim otpadom i da se može, radi ponovne upotrebe, iskorišćenja ili reciklaže svrstati odvojeno po razredima otpadne opreme iz Priloga 1. pravilnika.

Otpadna oprema se mora skladištiti na način da se pre upućivanja na tretman ne zgnječi, izdrobi ili na drugi način uništi ili zagadi opasnim ili drugim materijama, tako da njena ponovna upotreba, iskorišćenje ili reciklaža nije onemogućena ili izvodljiva bez nesrazmerno visokih troškova.

U skladištu otpadne opreme ne vršiti tretman, odnosno rasklapanje i odstranjivanje tečnosti i gasova.

Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima vršiti u skladu sa odredbama **Pravilnika o načinu i postupku upravljanja istrošenim baterijama i akumulatorima („Službeni glasnik RS“, broj 86 / 2010)**

Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima vršiti na način kojim se obezbeđuju i osiguravaju uslovi za sprečavanje i smanjenje štetnog uticaja istrošenih baterija i akumulatora na životnu sredinu i zdravlje ljudi;

U skladištu istrošenih baterija i akumulatora nije dozvoljeno rasklapanje i odstranjivanje tečnosti iz akumulatora.

Skladište istrošenih baterija i akumulatora mora da ima naročito:

- 1) nepropusnu podlogu sa opremom za sakupljanje nenamerno prosutih tečnosti;
- 2) kontejnere za odvojeno sakupljanje i razvrstavanje istrošenih baterija i akumulatora;
- 3) sistem za zaštitu od požara, u skladu sa posebnim propisima.

Upravljanje otpadnim gumama vršiti u skladu sa odredbama **Pravilnika o načinu i postupku upravljanja otpadnim gumama (Sl. glasnik RS, br. 104/2009 i 81/2010)**

Otvoreno skladište mora da bude na betonskoj podlozi i ograđeno ogradom visine najmanje 2 m.

Skladište mora da bude pod nadzorom kako bi se sprečio pristup neovlašćenim licima i mora da ima sistem za zaštitu od požara, u skladu sa posebnim propisom.

Mere za zaštitu vazduha će biti u skladu sa sledećim propisima:

- Zakon o zaštiti vazduha ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 10/2013 i 26/2021 - dr. zakon);
- Uredba o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik RS“, broj 11/2010, 75/10 i 63/13);

Mere za zaštitu voda će biti u skladu sa sledećim zakonskim aktima:

- Zakon o vodama ("Sl. glasnik RS", br. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 i 95/2018 - dr. zakon);
- Pravilnik o opasnim materijama o vodama („Sl.glasnik SRS“, br. 31/82);
- Pravilnik o parametrima ekološkog i hemijskog statusa površinskih voda i parametrima hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda ("Službeni glasnik RS", br. 74/2011)
- Pravilnik o načinu i uslovima za merenje količine i ispitivanje kvaliteta otpadnih voda i sadržini izveštaja o izvršenim merenjima („Službeni glasniku RS“, br. 33/2016);
- Pravilnik o sadržini i obrascu zahteva za izdavanje vodnih akata, sadržini mišljenja u postupku izdavanja vodnih uslova i sadržini izveštaja u postupku izdavanja vodne dozvole ("Službeni glasnik RS", br. 72 /2017, 44/2018 - dr. zakon, 12/2022);
- Uredba o klasifikaciji voda („Sl. glasnik SRS“, br. 5/68- dr.zakon);
- Uredba o kategorizaciji vodotoka („Sl. glasnik SRS", br. 5/68 - dr. zakon);
- Uredba o graničnim vrednostima zagađujućih materija u površinskim i podzemnim vodama i sedimentu i rokovima za njihovo dostizanje („Sl. glasnik RS“, br. 50/2012);
- Uredba o graničnim vrednostima prioriternih i prioriternih hazardnih supstanci koje zagađuju površinske vode i rokovima za njihovo dostizanje („Sl. glasnik RS“, br.24/2014);
- Uredba o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vode i rokovima za njihovo dostizanje („Sl. glasnik RS“, br. 67/2011, 48/2012 i 1/2016);
- Strategija upravljanja vodama na teritoriji Republike Srbije do 2034. godine ("Sl. glasnik RS", broj 3/2017);

Mere za zaštitu zemljišta će biti u skladu sa sledećim zakonskim aktima:

- Zakon o zaštiti zemljišta („Sl. glasnik RS“, broj 112/2015);
- Pravilnik o listi aktivnosti koje mogu da budu uzrok zagađenja i degradacije zemljišta, postupku, sadržini podataka, rokovima i drugim zahtevima za monitoring zemljišta ("Službeni glasnik RS", broj 102/2020);
- Pravilnik o sadržini i formi izveštaja o monitoringu zemljišta ("Službeni glasnik RS", broj 126/2021);
- Uredba o sistematskom praćenju stanja i kvaliteta zemljišta ("Sl. glasnik RS", br. 88/2020);
- Uredbu o graničnim vrednostima zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu ("Sl. glasnik RS", br. 30/2018 i 64/2019);
- Uredba o programu sistematskog praćenja kvaliteta zemljišta, indikatorima za ocenu rizika od degradacije zemljišta i metodologiji za izradu remedijacionih programa („Sl.Glasnik RS“, br. 88/2010 i 30/2018- dr. uredba);

Mere za zaštitu od buke će biti u skladu sa sledećim zakonskim aktima:

- Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. glasnik RS", br. 96/2021);
- Pravilnik o sadržini i metodama izrade strateških karata buke i načinu njihovog prikazivanja javnosti („Službeni glasnik RS", broj 80/10);
- Pravilnik o metodama merenja buke, sadržini i obimu izveštaja o merenju buke u životnoj sredini („Službeni glasnik RS" br. 139/2022);
- Uredba o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini („Službeni glasnik RS" br. 75/2010);

Pored ovih zakonskih akata, u toku rada, pridržavati se i sledećih zakona:

- Zakon o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS“, br. 135/2004, 36/09 i 36/2009 - dr. zakon, 72/2009 - dr. zakon i 43/2011. – odluka US, 14/2016, 76/2018 i 95/2018);

- Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Sl. glasnik RS”, br. 135/2004, 25/2015 i 109/2021);
- Zakon o zaštiti prirode ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - ispr., 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 71/2021);
- Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009 - ispr., 64/2010 - odluka US, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - odluka US, 50/2013 - odluka US, 98/2013 - odluka US, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - dr. zakon, 9/2020 i 52/2021);
- Zakon o zaštiti od požara („Sl. glasnik RS“, br. 111/09, 20/2015 i 87/2018 i dr. zakoni);
- Uredba o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara („Sl. glasnik RS“, br. 76/2010);
- Pravilnik o sadržini Politike prevencije udesa i sadržina i metodologija izrade Izveštaja o bezbednosti i Plana zaštite od udesa („Službeni glasnik RS“, broj 41/10);
- Uredba o utvrđivanju Liste projekata za koje je obavezna procena uticaja i Liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, broj 114/08);
- Pravilnik o tehničkim normativima za bezbednost od požara i eksplozija postrojenja i objekata za zapaljive i gorive tečnosti i o uskladištavanju i pretakanju zapaljivih i gorivih tečnosti ("Službeni glasnik RS", br. 114/2017 i 85/2021);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija („Sl. list SFRJ“, br. 24/87);
- Pravilnik o tehničkim normativima za instalacije hidrantske mreže za gašenje požara ("Službeni glasnik RS", broj 3/2018);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja („Sl. list SFRJ“, br. 11/96);
- Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona („Sl. list SFRJ“, br. 53 i 54/88 i „Sl. list SRJ“, br. 28/95);

Pored svih zaštitnih mera koje se izvode u skladu sa tehničkim normama u oblasti građevinarstva, elektrotehnike i mašinstva za izgradnju objekata ovakve vrste i namene, strogom primenom odgovarajućih pravilnika i uputstava u radu, kao i redovnom tehničkom kontrolom objekta i pravilnim održavanjem izbegavaju se udesne situacije (požar, prolivanje i slično). Ukoliko dođe do udesnih situacija vrše se hitne intervencije lokalnog karaktera, a u skladu sa odgovarajućim uputstvima i pravilnicima. Ukoliko su udesne situacije većeg obima koordinacija saniranja se vrši u saradnji sa nadležnim institucijama.

Mere za sprečavanje udesa:

- U cilju eliminisanja opasnosti od udesa obaveza je Nosioca projekta da primenjuje mere predviđene zakonom i drugim propisima koje obuhvataju primenu normativa i standarda kod izbora i nabavke opreme i uređaja i uslovi koje utvrđuju nadležni organi i organizacije kod izdavanja odobrenja i saglasnosti za izgradnju objekta:
  - Zakonom o zaštiti od požara („Sl. glasnik RS“, br. 111/09, 20/2015 i 87/2018)
  - Pravilnikom o tehničkim normativima za pristupne puteve, okretnice i uređene platoe za vatrogasna vozila u blizini objekata povećanog rizika od požara („Sl. list SRJ“, br. 8/95)
  - Pravilnikom o tehničkim normativima za instalacije hidrantske mreže za gašenje požara (Službeni glasnik RS, br. 3/2018)
  - Pravilnikom o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta („Sl. list SFRJ“, br. 62/73)
  - Pravilnikom o tehničkim normativima za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja („Sl. list SRJ“, br. 11/96)

- Pravilnikom o tehničkim normativima za stabilne instalacije za dojavu požara („Sl. list SRJ“, br. 53/97)
  - kao i mnogi relevantni važeći standardi.
- Nosilac projekta je izradio dokumentaciju u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara ("Sl. glasnik RS", br. 111/2009, 20/2015, 87/2018 i 87/2018 - dr. zakoni) i na istu pribavio saglasnost nadležnog organa;
  - Obaveza je nosioca projekta da nakon realizacije predmetnog projekta i planiranih promena na lokaci Eco lagera izvrši ažuriranje *Plana zaštite od požara* i da na isti ishoduje saglasnost nadležnog organa;
  - Obaveza je Nosioca projekta da u toku obavljanja predmetne delatnosti sprovodi zaštitu od požara u skladu sa *Planom zaštite od požara* koji je usaglašen i sadrži sve potrebne elemente predviđene odredbama Zakona o zaštiti požara.
  - Operater ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC ima sopstvenu vatrogasnu jedinicu;
  - Elixir Zorka – Mineralna đubriva doo, Šabac izradilo je i usvojilo *Operativni plan odbrane od poplava na teritoriji fabričkog kompleksa ELIXIR ZORKA*, zaveden pod br. 35/1, dana 30.01.2023., koji je usklađen sa Republičkim Operativnim planom za odbranu od poplava za 2023. godinu (Naredba o utvrđivanju Operativnog plana za odbranu od poplava za 2023. godinu "Službeni glasnik RS", broj 143 od 29. decembra 2022.). Usvojenim Operativnim planom odbrane od poplava na teritoriji fabričkog kompleksa ELIXIR ZORKA, između ostalih, obuhvaćeni su i predmetni objekti ogranka Eco lager čija je namena skladištenje opasnog i neopasnog otpada.
  - Obaveza je Nosioca projekta da u toku obavljanja predmetne delatnosti sprovodi mere zaštite predviđene *Operativnim planom odbrane od poplava*.
  - Obaveza je Nosioca projekta da po potrebi nakon realizacije predmetnog projekta i u slučaju promena na predmetnoj lokaciji izvrši ažuriranje *Operativnog plan odbrane od poplava na teritoriji fabričkog kompleksa ELIXIR ZORKA* i isti dostavi nadležnom organu na usaglašavanje.
  - Na terenu predviđenom za obavljanje predmetne delatnosti obezbeđene su instalacije vodosnabdevanja i sistema za gašenje požara koji se sastoji:
    - Vodosnabdevanja
    - Hidrantske mreže sa hidrantskim priključcima
    - Stabilnih sistema za gašenje požara
    - Sistema za detekciju i dojavu požara
  - Vodosnabdevanje objekata za protivpožarne potrebe po kvantitetu i kvalitetu obezbeđeno je priključenjem na postojeću vodovodnu mrežu predmetnog kompleksa.
  - Obaveza je Nosioca projekta da obezbedi pristup za vatrogasna vozila u skladu sa Pravilnikom o tehničkim normativima za pristupne puteve („Službeni list SRJ“ br. 8/95).
  - Za gašenje početnih požara na uređajima koji se nalaze u sklopu skladišta postaviti ručne i prevozne aparate za gašenje požara suvim prahom.
  - Aparate za početno gašenje požara postaviti na mesta prema grafičkom prilogu Elaborata zaštite od požara i Glavnih projektata zaštite od požara;
  - Javne saobraćajnice omogućavaju prilaz objektu i omogućuje efikasnu intervenciju vatrogasnim jedinicama;
  - Objekat poseduje gromobransku instalaciju;
  - Svi radnici moraju biti detaljno upoznati sa opasnostima od požara unutar objekta, načinu sprovođenja preventivnih mera zaštite od požara i upotrebom uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara;
  - Gašenje početnih požara predviđeno je protivpožarnim aparatima tipa S i vodom iz hidrantske mreže
  - Način obaveštavanja o vanrednim događajima regulisan je na nivou Elixir Zorka – Mineralna đubriva d.o.o, u cilju obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog reagovanja

i donošenja neodložnih odluka, što doprinosi smanjenju posledica ili sprečavanju razvoja havarijske situacije.

- Obaveza je Nosioca projekta da u slučaju udesa na predmetnoj lokaciji postrojenja za upravljanje otpadom, odmah o tome obavesti ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine, jedinicu lokalne samouprave (grad Šabac) i organe nadležne za postupanje u vanrednim situacijama, u skladu sa propisima kojima se uređuje navedena delatnost, i to o okolnostima vezanim za udes, prisutnim opasnim materijama, raspoloživim podacima za procenu posledica udesa na ljude i životnu sredinu i o preduzetim hitnim merama;
- Objekat poseduje svetiljke nužne rasvete sa autonomnim izvorom napajanja.
- Informacije o događaju od uticaja na pojavu udesa daje ili dostavlja svaki zaposleni koji u njemu učestvuje ili zaposleni koji se po bilo kom osnovu zatekne na mestu događaja kao očevidac

Preventivne i druge mere obavezne za redovnu primenu

U cilju sprovođenja protivpožarne zaštite, potrebno je u toku eksploatacije stalno sprovoditi niz mera, od kojih izdvajamo sledeće održavanje:

- Elektroinstalacije i uređaje na električni pogon redovno pregledati, nedostatke odmah otklanjati, a o tome voditi redovnu knjigu evidencije;
- Opremljenosti, ispravnosti i pravilnog rasporeda aparata za gašenje početnih požara;
- Periodična teorijska i praktična obuka radnika iz oblasti zaštite od požara.
- Održavati objekat u čistom i urednom stanju;
- Kontrolu ispravnosti uređaja i instalacija mogu vršiti isključivo lica koja su kvalifikovana za određenu oblast rada;
- Zabraniti pušenje;
- Obučiti sve zaposlene radnike za rukovanje i upotrebu aparata za gašenje požara.
- Zelene površine oko objekta uredno održavati. Trava se redovno mora kositi i redovnim zalivanjem održavati u zelenom stanju;
- Vršiti redovno održavanje objekata i instalacija.

Održavanje opreme za gašenje požara

- *Hidrate i hidrantsku opremu redovno kontrolisati, držati u čistom i urednom stanju i o tome voditi potrebnu knjigu evidencije, koja se na zahtev organa nadležne inspekcije mora staviti na uvid.*

1. merenje pritiska i protoka: svakih 6 meseci

2. kontrola svih uređaja i armature: najmanje jednom godišnje

- *Vršiti redovni pregled prenosnih vatrogasnih aparata za gašenje početnih požara svakih 6 meseci. Pregled moraju izvršiti odgovarajući ovlašćeni vatrogasni servisi.*

Mere zaštite predviđene tehničkom dokumentacijom i uslovima nadležnih organa i organizacija:

Na lokaciji postrojenja za upravljanje otpadom je potrebno izvesti sve mere zaštite koje su propisane od javnih i komunalnih preduzeća koje su date u prilogu Studije, a koje su od interesa za zaštitu životne sredine:

- Prilikom projektovanja primenjene su odredbe Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023) i podzakonskih akata iz ove oblasti, kao i u skladu sa odredbama Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu industrijskih objekata od požara (Sl. Glasnik RS br.1/2018) i Pravilnika o tehničkim normativima za bezbednost od požara i eksplozija postrojenja i objekata za zapaljive i gorive tečnosti i o uskladištavanju i pretakanju zapaljivih i gorivih tečnosti ("Službeni glasnik RS", br. 114 od 20. decembra 2017, 85 od 31. avgusta 2021).

- Obaveza je Nosioca projekta da obezbedi zaštitu zemljišta i podzemnih voda od mogućeg curenja izlučevina iz uskladištenog otpada.
- Za pakovanje, transport i skladištenje opasnog otpada koristi se adekvatna ambalaža tako da ne može doći do klasičnog pucanja ambalaže već samo do njenog delimičnog oštećenja, i curenja malih količina tečnosti niz samu ambalažu, a ne tečenja u mlazu i u velikoj količini.
- Za sakupljanje eventualno iscuralog sadržaja obezbediti stabilna i dovoljan broj pokretnih tankvana, kao i odgovarajuće apsorbenze za sakupljanje i suvo čišćenje iscuralog sadržaja (piljevina, pesak, sredstva za apsorpciju ulja, baza i kiselina). Sav uklonjeni materijal i kontaminirani sorbent će se odlagati u za to predviđene posude i privremeno skladištiti do predaje ovlašćenim operaterima na dalje zbrinjavanje.
- Objekti skladištenja opasnog i neopasnog otpada imaju nepropusnu podlogu. Osim ove zaštite, u delu objekta Eco lager 1 – objekat nekadašnje proizvodnje cink praha, koji je predviđen za komunikaciju (transportni put), u podu su projektovana dva betonska kanala pokrivena rešetkom, oba predviđena za sakupljanje eventualnih količina tečnosti prouzrokovanih curenjem. Svaki od kanala, ima u svom središnjem delu prihvatnu jamu iz koje će se vršiti evakuacija eventualno iscuralog sadržaja.
- Deo objekta Eco lager 2 – objekat nekadašnjeg postrojenja za proizvodnju elektrolitičkog cinka (hala ćelija), u kojem se uglavnom skladištiti tečni otpad ima armirano betonsku tankvanu $V=1.963 \text{ m}^3$ za prijem eventualnog izlivanja tečnog otpada. Postojeća tankvana je od armiranobetonskih zidova koji su izdignuti 100cm iznad kote gotovog poda, debljine 16cm. Za sakupljanje eventualnih količina tečnosti prouzrokovanih curenjem, u podu objekta je predviđen betonski kanal sa tri prihvatne jame, iz kojih će se vršiti evakuacija eventualno iscuralog sadržaja.
- Privremeno skladištenje opasnog otpada (otpadnih železničkih pragova) na predmetnoj lokaciji vršiti u skladu sa članom 2 Pravilnika o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021) na stabilnoj betonskoj vodonepropusnoj podlozi sa opremom za sakupljanje prosutih tečnosti i sredstvima za odmašćivanje. U cilju zaštite od atmosferskih uticaja, snopovi pragova se moraju pokrivati vodonepropusnom UV stabilnom ceradom i fiksirati za tlo.
- Atmosferska potencijalno zagađena voda sa manipulativnih površina, saobraćajnica i platoa za skladištenje neopasnog otpada će se kanalima i rigolama odvoditi internom atmosferskom kanalizacijom do postojećeg i novoprojektovanog koalescentnog separatora masti i ulja, odakle će se prečišćena voda atmosferskom kanalizacijom ispuštati u recipijent (reku Savu).
- Gromobranske instalacije se vizuelno kontrolišu najmanje jedanput godišnje. Preporučeni periodi potpune kontrole i ispitivanja gromobranske instalacije u zavisnosti od nivoa zaštite, a prema SRPS EN 62305-3:2011 su: svake dve godine za I nivo zaštite; svake četiri godine ukoliko je II nivo zaštite i svakih šest godina ukoliko je III ili IV nivo zaštite.

Druge mere koje mogu uticati na sprečavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu:

- Upravljačka struktura je definisana organizacijom šemom i opisom poslova operatera ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC RJ ECO LAGER na lokaciji postrojenja za upravljanje otpadom.
- Nosilac projekta ELIXIR ZORKA - MINERALNA ĐUBRIVA DOO ŠABAC RJ ECO LAGER je kompletno opremljen za obavljanje delatnosti skladištenja neopasnog i opasnog otpada na predmetnoj lokaciji postrojenja.
- Obaveza je Nosioca projekta da sačini i ažurira svake tri godine kao i u slučaju bitnih izmena u radu postrojenja Radni plan, u skladu sa Zakom o upravljanju otpadom.

Obaveza je operatera da ažurirani radni plan dostavi nadležnom ministarstvu za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom i nadležnom inspekcijskom organu, u roku od 15 dana od dana ažuriranja.

- Upravljanje opasnim i neopasnim otpadom vršiti u skladu sa Radnim planom postrojenja za upravljanje otpadom kao i u skladu sa dokumentacijom i procedurama koje se podnose za dobijanje Dozvole za upravljanje otpadom od strane nadležnog ministarstva.
- U postrojenju za upravljanje neopasnim i opasnim otpadom imenovano je kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad koje ispunjava sve zakonom definisane uslove.
- Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad u postrojenju za upravljanje otpadom je dužno da prati postupanje sa neopasnim i opasnim otpadom prilikom obavljanja delatnosti skladištenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom i ostalom zakonskom regulativom.
- Nosioc projekta, pre prijema otpada na skladištenje, mora sprovesti sledeće postupke provere:
  - vizuelnu inspekciju otpada kojom se uverava da je otpad bezbedan za rukovanje/skladištenje;
  - proveru da li je dokumentacija ispravna;
- Na predmetno skladište je strogo zabranjen prijem radioaktivnog, zapaljivog, eksplozivnog i infektivnog otpada sledećih karakteristika:
-

H1 "Eksplozivan": supstance i preparati koji mogu eksplodirati pod dejstvom plamena ili koji su više osetljivi na udare ili trenje od dinitrobenzena

H3-A "Visoko zapaljiv":

- 0 tečne supstance i preparati koji imaju tačku paljenja ispod 21°C uključujući veoma zapaljive tečnosti, ili

- 1 supstance i preparati koji se mogu zagrevati i konačno zapaliti u kontaktu sa vazduhom na temperaturi okoline bez bilo kakvog izvora energije, ili

- 2 čvrste supstance i preparati koji se mogu lako zapaliti posle kratkog kontakta sa izvorom paljenja i koji nastavljaju da gore ili budu istrošeni nakon uklanjanja izvora paljenja, ili

- 3 gasovite supstance i preparati koji su zapaljivi na vazduhu pri normalnom pritisku, ili

- 4 supstance i preparati koji u kontaktu sa vodom ili vlažnim vazduhom, razvijaju visoko zapaljive gasove u opasnim količinama

H3-B "Zapaljiv": tečne supstance i preparati koji imaju tačku paljenja jednaku ili veću od 21°C i manju ili jednaku 55°C

H9 "Infektivan": supstance i preparati koje sadrže mikroorganizme ili njihove toksine, koji su poznati ili se sumnja da izazivaju oboljenje kod čoveka ili drugih živih organizama

- Obaveza je nosioca projekta da kada vozilo sa otpadnim materijalom stigne na predmetnu lokaciju, primalac otpada, na samom ulazu na kompleks, pre prijema otpada izvrši ispitivanje radioaktivnosti dopremljenog otpada. Ukoliko merač detektuje povišenu radioaktivnost, istog momenta obavestiti nadležnu republičku inspekciju i ministarstvo, a imajući u vidu da je strogo zabranjen prijem radioaktivnog otpada na predmetno skladište, vozaču dati nalog da parkira vozilo do dolaska inspekcije.
- Skladište opasnog i neopsnog otpada treba da zadovoljava sledeće kriterijume:
  - da uslovi skladištenja budu strogi i bezbedni,
  - da lokacija skladištenja otpada bude posebno određena u za to namenjenom i ograđenim prostoru;

- da poseduje uputstva o bezbednosti (npr. proceduru/uputstvo u slučaju izlivanja i mere predostrožnosti);
  - da se obezbedi zaštita životne sredine i zdravlja ljudi
- Sav opasan otpad skladištiti u zatvorenim objektima zaštićen od uticaj atmosferalija.
- Obaveza je operatera da mesto za skladištenje predmetnog otpada održava čistim i urednim.
- Zabranjuje se nosioca projekta da vrši tretman otpada u skladištu neopasnog i opasnog otpada.
- Sve posude sa opasnim materijama kod kojih postoji mogućnost oštećenja i ispuštanja tečnih opasnih materija, a koje se skladište u delovima objekata gde ne postoji armiranobetonska tankvana, moraju se skladištiti u odgovarajućim tipskim prenosnim tankvanama.
- Tečni opasan otpad se mora pakovati u ambalažu koja zadovoljava sledeće kriterijume:
  - dovoljno jaka da izdrži udare, utovar, pomeranje sa paleta ili iznošenje iz over-pack ambalaže, pogodna za ručno ili mehaničko rukovanje,
  - napravljena i zatvara se tako da onemogući gubitak sadržaja tokom pripreme za transport, transporta, usled vibracija ili promene temperature, pritiska, vlažnosti vazduha,
  - zatvara se prema uputstvu proizvođača tako da se onemogući pojava otpada van ambalaže.
- U svim skladišnim objektima predvideti koridore kojima će se odvijati manipulacija tj. dovoženje otpada viljuškama ili kolicima na skladištenje na za to predviđenim i obeleženim mestima.
- Otpad spuštati na police direktno u pravilnom položaju. Otpad malih gabarita se može skladištiti u plastičnim, drvenim, metalnim, kartonskim kutijama koje se postavljaju na regale. Na regale, u odgovarajućim eko-kontejnerima skladištiti npr. baterije i akumulatori i sl. Za njihovo skladištenje koristiti tipske kontejnere i kutije.
- Otpad koji je potrebno zaštititi od udaraca, loma i drugih oštećenja postavlja se na police regala. Na niže delove regala postavljati otpad veće mase, a najviše police koristiti za otpad manje težine ili otpad za koji ne postoji izražena opasnost od ispuštanja štetnih materija ako dođe do njegovog oštećenja.
- Obaveza je Nosioca projekta da povremeno vrši periodičnu proveru konstrukcione celovitosti posuda (mehanička naprsnuća) i pojave curenja. U slučaju potrebe preduzimaće se određene mere kao što su zamena ambalaže (posuda), saniranje akcidentno prosutog sadržaja i sl. Kako bi nesmetano obavila napred navedena kontrola, pristup skladištu sa opasnim otpadom treba da bude lak i slobodan radi lakog prepakivanja, merenja, uzorkovanja, transporta i dr.
- Obaveza je Nosioca projekta da svaku kategoriju otpada koju na prijemu razvrsta, posebno obeleži i privremeno skladišti u skladu sa njegovim karakteristikama.
- Za sakupljanje eventualno iscurilog sadržaja obezbediti dovoljan broj pokretnih tankvana, kao i odgovarajući apsorbenzi za sakupljanje i suvo čišćenje iscurilog sadržaja (piljevina, pesak, sredstva za apsorpciju ulja, baza i kiselina, mineralnih ulja i sl.).
- Kontaminirani sorbent odložiti u za to namenjene posude za sakupljanje opasnog otpad do daljeg zbrinjavanja i odložiti ga na privremeno skladište opasnog i neopasnog otpada;
- Komunalni otpad odlagati u kontejnere koje redovno prazni nadležno JKP.
- Obaveza je Nosioca projekta da prilikom preuzimanja neopasnog otpada popuni i overi primerak Dokumenta o kretanju otpada, u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju otpada i uputstvu za njegovo popunjavanje („Sl. glasnik RS” br. 114/13) i iste čuva najmanje dve godine;

- Obaveza je Nosioca projekta da prilikom preuzimanja opasnog otpada popuni i overi primerak Dokumenta o kretanju opasnog otpada, u skladu sa Pravilnikom o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada, obrascu prethodnog obaveštenja, načinu njegovog dostavljanja i uputstvu za njihovo popunjavanje ("Sl. glasnik RS", br. 17/2017) i isti čuva trajno;
- Obaveza je Nosioca projekta da vodi dnevne izveštaje o otpadu, a izveštaj o godišnjim količinama otpada da predaje Agenciji za zaštitu životne sredine na osnovu Pravilnika o obrascu dnevne evidencije i godišnjeg izveštaja o otpadu sa uputstvom za njegovo popunjavanje ("Sl. glasnik RS", br. 7/2020 i 79/2021). Izveštaji se moraju čuvati u arhivi preduzeća narednih pet godina;
- U skladu sa čl. 36 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023), otpad ne može biti privremeno skladišten na lokaciji proizvođača, vlasnika i/ili drugog držaoca otpada duže od 36 meseci po čijem se isteku otpad mora predati na tretman, odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje.

Mere zaštite u slučaju prestanka korišćenja ili uklanjanja projekta

U slučaju prestanka rada Projekta Nosilac Projekta je dužan da predmetnu lokaciju dovede u zadovoljavajuće stanje saglasno zakonskim propisima.

U slučaju rekonstrukcije, dogradnje i promene namene predmetnih objekata, nosilac projekta je u obavezi da pribavi uslove, saglasnosti i dozvole nadležnih organa.

7. Netehnički rezime informacija od 2 do 6.

Preduzeće „Eliksir Zorka – Mineralna đubriva“ d.o.o. Šabac, sa sedištem u ul. Hajduk Veljkova br. 1, obavlja delatnost skladištenja opasnog i neopasnog otpada na lokaciji ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER Šabac (lokacija stare fabrike Zorka Obojena metalurgija Šabac) u okviru industrijske zone Zorka - Radna zona Istok, na katastarskim parcelama br. 6915/70 K.O. Šabac.

U skladu sa Informacijom o lokaciji (data u prilogu), Odeljenja za urbanizam Gradske uprave grada Šabca, katastarska parcela br. 6915/70 K.O. Šabac se nalaze u obuhvatu Plana detaljne regulacije „Zorka – radna zona istok“ u Šapcu („Sl. Glasnik grada Šapca i opština Bogatić, Vladimirci i Koceljeva“, broj 4/2016) i izmene i dopune Plana Plana detaljne regulacije „Zorka – radna zona istok“ Izmena 1 u Šapcu („Sl. Glasnik grada Šapca i opština Bogatić, Vladimirci i Koceljeva“, broj 2/2020).

Nosilac projekta je od Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastructure ishodovao Lokacijske uslove i upotrebne dozvole:

- Za prenamenu objekta za proizvodnju cink praha u objekat za skladištenje opasnog i neopasnog otpada, na k.p. br. 6915/70 KO Šabac
- Za prenamenu objekta za proizvodnju elektrolitnog cinka – Hala ćelija u objekat za skladištenje neopasnog i opasnog otpada, k.p. br. 6915/70 KO Šabac

ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER u sklopu predmetnog kompleksa planira da vrši prijem i skladištenje neopasnog i opasnog otpada, na način i pod uslovima koje propisuje Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016 i 95/2018 - dr. Zakon i i 35/2023), Zakonom o ambalaži i ambalažnom otpadu ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009 i 95/2018 - dr. zakon) kao i svim podzakonskim aktima donešenim u skladu sa njima.

Za potrebe realizacije predmetnog projekta nisu predviđeni nikakvi dodatni arhitektonsko-građevinski radovi na postojećim objektima za skladištenje opasnog i neopasnog otpada

(Eco lager 1 i 2), objekti zadržavaju isti broj funkcionalnih jedinica i zadržavaju se svi konstruktivni elementi objekta i instalacije. Nosilac projekta je odustao od obavljanja aktivnosti mehaničkog tretmana neopasnog otpada u sklopu predmetnih objekata u Šapcu. U skladu sa potrebama optimizacije logistike dopreme otpada predmetnim projektom je predviđeno da se poveća dnevni prijem opasnog otpada na 40 t/dan za oba objekta (kapacitet jednog transportnog kamiona) a da se dnevni prijem neopasnog otpada smanjuje na 50t/dan za oba objekta.

Radno vreme postrojenja za skladištenje opasnog i neopasnog otpada na lokaciji u Šapcu je od 8:00 h do 22:00 h. Radno vreme zaposlenih u administraciji je od 8:00 h do 16:00 h.

Upravljanje otpadom

Upravljanje opasnim i neopasnim otpadom na lokaciji će se vršiti pod kontrolom preduzeća „Eliksir Zorka – Mineralna đubriva“ d.o.o. Šabac RJ Eco Lager od trenutka preuzimanja otpada kroz sledeće aktivnosti:

- ✓ Prijem otpadnih materijala – neopasnog i opasnog otpada;
- ✓ Merenje otpada u trenutku prispeća;
- ✓ Formiranje dokumentacije;
- ✓ Istovar i razvrstavanje dopremljenih otpadnih materijala (opasnog i neopasnog otpada);
- ✓ Privremeno skladištenje otpadnih materijala (opasnog i neopasnog otpada);
- ✓ Transportno manipulativne operacije;
- ✓ Prepakivanje, pretakanje i priprema za otpremu opasnog i neopasnog otpada u skladu sa zahtevima operatera trajnog zbrinjavanja otpada
- ✓ Otprema opasnog i neopasnog otpada na dalji tretman ili dalje zbrinjavanje.

Operacija koju Nosilac projekta ELIKSIR ZORKA – MINERALNA ĐUBRIVA D.O.O. ŠABAC RJ Eko Lager primenjuje prilikom obavljanja delatnosti skladištenja neopasnog i opasnog otpada je sa R i D liste –

R13 - Skladištenje otpada namenjenih za bilo koju operaciju od R1 do R12.

R12 - Promene radi podvrgavanja otpada bilo kojoj od operacija od R1 do R11 (Ukoliko nema druge odgovarajuće R oznake, ovo može uključiti pripreme operacije koje prethode operacijama ponovnog iskorišćenja, uključujući i prethodnu preradu kao što su, između ostalog, demontaža, sortiranje, drobljenje, sabijanje, baliranje, sušenje, sečenje, pripremanje, prepakivanje, odvajanje ili mešanje pre prijavljivanja za bilo koju operaciju koja je navedena od R1 do R11.)

D15 - Skladištenje otpada koje prethodi bilo kojoj od operacija od D1 do D14 (izuzimajući privremeno skladištenje, tokom sakupljanja, na mestu gde je proizveden otpad)

D14 - Prepakovanje otpada pre podvrgavanja bilo kojoj od operacija od D1 do D13.

U objektima će se preuzimati i skladištiti grupe otpada od 02 do 20, shodno Katalogu otpada odnosno odredbama predmetnog Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Sl. glasnik RS", br. 56/2010, 93/2019 i 39/2021). Opasne karakteristike otpada koji se skladišti, shodno H listi napred pomenutog Pravilnika o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada, su sledeće: H2, H4, H5, H6, H7, H8, H10, H11, H13, H14, H15.

Planirani dnevni prijem opasnog otpada na predmetnoj lokaciji iznosiće maksimalno do 40 t/dan tj 2 kamiona/dan, odnosno 13.000 t/god, a neopasnog otpada maksimalno do 50 t/dan, odnosno 9.000 t/god.

Istovar otpada se vrši iz transportnih sredstava ručno ili upotrebom ručnih, hidrauličnih paletnih kolica ili pomoću viljuškara.

U svim skladišnim objektima su predviđeni koridori kojima će se odvijati manipulacija tj. dovoženje otpada viljuškarcima ili kolicima (ručna i hidraulična paletna kolica) na skladištenje na za to predviđenim i obeleženim mestima.

Na skladište se doprema otpad upakovan, u zavisnosti od stepena opasnosti i karakteristika. Sav otpad koji se bude skladištio u postrojenju biće propisno upakovan u odgovarajuću ambalažu, pre svega u džambo vrećama, dok će tečni otpad biti skladišten najčešće u IBC kontejnerima, ekokontejnerima, metalnim buradima i sl., a sve u skladu sa Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja, obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021), Zakonom o transportu opasne robe ("Sl. Glasnik RS": br 104/16, 83/18, 95/18 i 10/19) i privremeno skladišten do konačnog zbrinjavanja, ne duže od za to zakonom predviđenog roka¹.

Ukoliko se tečan otpad bude skladištio u prostorijama u skladištu u kojima ne postoji armiranobetonska tankvana, koristiće se pokretne tankvane. Posude sa tečnim otpadom će biti obeležene u skladu sa Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja, obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 56/2010, 93/2019 i 39/2021).

Privremeno skladištenje otpada će se odvijati u prostorijama objekata koji imaju nepropusnu podlogu, opremljenim opremom za sakupljanje nenamerno prosutih tečnosti, sistemom za zaštitu od požara, odgovarajućom ventilacijom (prinudnom ili prirodnom), fizičkim obezbeđenjem i zaštićen od atmosferskih uticaja.

Obeležavanje otpada će se vršiti tablama obaveštenja koje daju dovoljno podataka o vrsti otpada i znacima upozorenja sa obaveznim znakom odvojenog skladištenja pojedinih vrsta otpada u skladu sa propisima.

Otprema se vrši utovarom u sredstva spoljnog transporta-kamione. Utovar u kamione vrši se viljuškarom ili ručnim i paletnim kolicima.

Tokom rada postrojenja osnovni energent koji će se koristiti je električna energija i to za potrebe osvetljenja i punjenja viljuškara na elektro pogon. Voda se neće koristiti u procesu skladištenja osim za higijensko-sanitarne potrebe i za potrebe hidrantske mreže.

Tokom rada postrojenja ne dolazi do emisije u vazduh i zemljište. Potencijalno zauljene vode sa internih saobraćajnica i manipulativnih površina se prihvataju preko slivničke rešetke i odvođe do separatora masti i ulja. Iz separatora se prečišćene vode odvođe u kontrolni šaht za uzimanje uzoraka prečišćenih voda, a iz njega u recipijent (reku Savu). Predmetni objekti – skladišta su projektovani bez instalacije fekalne i tehnološke kanalizacije. Objekti nemaju sanitarne čvorove. Koristiće se toaleti u postavljenim kontejnerima za zaposlene. Sanitarne otpadne vode se sakupljaju i odvođe do septičke jame. Pražnjenje septičke jame vrši JKP „Vodovod-Šabac“ iz Šapca.

Nosilac projekta ELIKSIR ZORKA – MINERALNA ĐUBRIVA poseduje Vodnu dozvolu, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Republička direkcija za vode, br. 325-04-00986/2020-07 od 26.10.2020 (data u prilogu), kojom se utvrđuje obim zahvatanja i korišćenja površinskih voda iz reke Save, za potrebe u proizvodnom sistemu u industriji, skladištenje materija koje mogu zagaditi vode i ispuštanje otpadnih voda sa kompleksa u reku Savu i ispuštanje sanitarnih otpadnih voda u recipijent. Na predmetnoj lokaciji postavljena je i mreža od 4 pijeometara iz kojih se redovno vrši ispitivanje kvaliteta

---

¹ U skladu sa čl. 36 Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023), otpad ne može biti privremeno skladišten na lokaciji proizvođača, vlasnika i/ili drugog držaoca otpada duže od 36 meseci po čijem se isteku otpad mora predati na tretman, odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje.

podzemnih voda, što će nastaviti i nakon realizacije predmetnog projekta. Tokom redovnog rada postrojenja neće dolaziti do pojave vibracija, emisije svetlosti, toplote ili mirisa, neće se emitovati elektromagnetno, jonizujuće i nejonizujuće zračenje. Buka na predmetnoj lokaciji nastaje kao posledica odvijanja saobraćaja na kompleksu (vozila kojima se doprema/otprema otpad), u toku utovara i istovara otpada.

U toku redovnog rada na predmetnoj lokaciji dolaziće do nastanka: otpada od razvrstavanja otpada, neusaglašen i neprihvatljiv otpad (otpad koji nije predmet delatnosti operatera); otpadna oštećena ambalaža u kojoj je otpad uskladišten; otpadni apsorbenzi nastali nakon sakupljanja i suvog čišćenja eventualno iscurilog sadržaja uskladištenih posuda (kontaminirana piljevina, pesak, sredstva za apsorpciju ulja, baza i kiselina); otpad od čišćenja taložnika i separatora lakih naftnih derivata; komercijalni otpad; komunalnog otpada. Opasan otpad generisan u okviru predmetnog postrojenja biće uskladišten u skladu sa Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada ("Sl. glasnik RS", br. 92/2010 i 77/2021) na privremenom skladištu opasnog i neopasnog otpada, do predaje ovlašćenim operaterima na dalji tretman uz popunjavanje.

8. Podaci o mogućim teškoćama (tehnički nedostaci ili nepostojanje odgovarajućeg stručnog znanja i veština) na koje je naišao nosilac projekta.

Nema istih. Obradivač nije naišao na značajne teškoće, nedostatke ili nepostojanje odgovarajućeg stručnog znanja i veština. Do svih potrebnih podataka obradivač je došao saradnjom sa Nosiocem projekta koristeći njegova iskustva kao i iskustva drugih putem dostupnih informacija na internet mreži.

DEO I
Karakteristike projekta

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Da li izvođenje, rad ili prestanak rada projekta podrazumeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promene na lokaciji (topografije, korišćenja zemljišta, izmenu vodnih tela itd)?			
1.1.	Trajnu ili privremenu promenu korišćenja zemljišta, površinskog sloja ili topografije uključujući povećanje intenziteta korišćenja?	Ne	Realizacija projekta se planira u okviru postojećih objekata.	Ne. Radi se o već izvedenom projektu. Za predmetne objekte ishodovane su Uptrebne dozvole.
1.2.	Raščišćavanje postojećeg zemljišta, vegetacije ili građevina?	Ne	Realizacija projekta se planira u okviru postojeće industrijske zone	Ne. Radi se o objektima koji se nalaze u postojećoj industrijskoj zoni i koji imaju upotrebne dozvole
1.3.	Nastanak novog vida korišćenja zemljišta?	Ne	-	-
1.4.	Prethodni radovi na primer bušotine, ispitivanje zemljišta?	Ne	Radi se o već izvedenom objektu	-
1.5.	Građevinski radovi?	Ne	Predmetna delatnost se obavlja u postojećim objektima Eco lager 1 Eco lager 2.	Ne. Imajući u vidu da se skladištenje opasnog i neopasnog otpada obavljaju u sklopu već izgrađenih objekata, koji imaju upotrebnu dozvolu, za potrebe realizacije predmetnog projekta nisu predviđeni nikakvi dodatni

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
				arhitektonsko-građevinski radovi na ovim objektima, objekti zadržavaju isti broj funkcionalnih jedinica i zadržavaju se svi konstruktivni elementi objekta i instalacije.
1.6.	Dovođenje lokacije u zadovoljavajuće stanje po prestanku projekta?	Da	U slučaju prestanka rada postrojenja biće izvršena demontaža opreme, koja će biti privremeno skladištena ili odmah prodati drugoj kompaniji.	Ne. Sav uskladišteni otpad će biti predat ovlašćenim operaterima u skladu sa Izveštajima o ispitivanju otpada
1.7.	Privremene lokacije za građevinske radove ili stanovanje građevinskih radnika?	Ne	Nema potrebe za takvim lokacijama	-
1.8.	Nadzemne građevine, konstrukcije ili zemljani radovi uključujući presecanje linearnih objekata, nasipanje ili iskope?	Ne	Radi se o već izvedenom objektu..	-
1.9.	Podzemni radovi uključujući rudničke radove i kopanje tunela?	Ne	-	Ne
1.10.	Radovi na isušivanju zemljišta?	Ne	-	Ne
1.11.	Izmuljivanje?	Ne	-	Ne
1.12.	Industrijski i zanatski proizvodni procesi?	Ne	-	Ne
1.13.	Objekti za skladištenje robe i materijala?	Da	Predmet projekta je skladištenje opasnog i neopasnog otpada u sklopu već postojećih objekata. Realizacijom projekta nisu predviđeni nikakvi	Ne, uz primenu svih preventivnih mera uticaj je sveden na najmanju moguću meru.

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
			dodatni arhitektonsko-građevinski radovi na ovim objektima, objekti zadržavaju isti broj funkcionalnih jedinica i zadržavaju se svi konstruktivni elementi objekta i instalacije.	
1.14.	Objekti za tretman ili odlaganje čvrstog otpada ili tečnih efluenata?	Ne	Na lokaciji predmetnog projekta isključivo će se vršiti skladištenje i sortiranje opasnog i neopasnog otpada.	-
1.15.	Objekti za dugoročni smeštaj pogonskih radnika?	Ne	-	-
1.16.	Novi put, železnica ili rečni transport tokom gradnje ili eksploatacije?	Ne	Koriste se postojeće saobraćajnice	-
1.17.	Novi put, železnica, vazdušni saobraćaj, vodni transport ili druga transportna infrastruktura, uključujući nove ili izmenjene pravce i stanice, luke, aerodrome itd?	Ne	Koriste se postojeće saobraćajnice	-
1.18.	Zatvaranje ili skretanje postojećih transportnih pravaca ili infrastrukture koja vodi ka izmenama kretanja saobraćaja?	Ne	-	-
1.19.	Nove ili skrenute prenosne linije ili cevovodi?	Ne	-	-
1.20.	Zaprečavanje, izgradnja brana, izgradnja propusta, regulacija ili druge promene u hidrologiji vodotoka ili akvifera?	Ne	-	-
1.21.	Prelazi preko vodotoka?	Ne	-	-
1.22.	Crpljenje ili transfer vode iz podzemnih ili površinskih izvora?	Ne	-	-
1.23.	Promene u vodnim telima ili na površini zemljišta koje pogađaju odvodnjavanje ili oticanje?	Ne	-	-
1.24.	Prevoz personala ili materijala za gradnju, pogon ili potpuni prestanak?	Ne	-	-
1.25.	Dugoročni radovi na demontaži, potpunom prestanku ili obnavljanju rada?	Ne	-	-
1.26.	Tekuće aktivnosti tokom potpunog prestanka rada koje mogu imati uticaj na životnu sredinu?	Ne	Nakon prestanka rada izvršiće se demontaža i uklanjanje opreme i uskladištenog	Ne Demontaža opreme se može izvesti bez uticaja na

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
			otpada.	okruženje. Sav otpad će biti predat ovlašćenim operaterima na dalje zbrinjavanje.
1.27.	Priliv ljudi u područje, privremen ili stalan?	Ne	-	-
1.28.	Uvođenje novih životinjskih i biljnih vrsta?	Ne	-	-
1.29.	Gubitak autohtonih vrsta ili genetske i biološke raznovrsnosti?	Ne	-	-
1.30.	Drugo?	Ne	-	-
2.	Da li će postavljanje ili pogon postrojenja u okviru projekta podrazumevati korišćenje prirodnih resursa kao što su zemljište, voda, materijali ili energija, posebno onih resursa koji su neobnovljivi ili koji se teško obnavljaju?			
2.1.	Zemljište, posebno neizgrađeno ili poljoprivredno?	Ne	Radi se o već izvedenim objektima koji se nalaze u industrijskoj zoni na lokaciji nekadašnje fabrike Zorka Obojena metalurgija.	Ne dolazi do promena u korišćenju zemljišta.
2.2.	Voda?	Da	Voda će se koristiti iz gradske vodovodne mreže, za piće i protivpožarnu zaštitu i voda iz vodozahvata za održavanje higijene	Projekat nije velikog obima
2.3.	Minerali?	Ne	Ne	Ne
2.4.	Kamen, šljunak, pesak?	Ne	Ne	Ne
2.5.	Šume i korišćenja drveta?	Ne	Ne	Ne
2.6.	Energija, uključujući električnu i tečna goriva?	Da	Električna energija se koristi za osvetljenje i punjenje viljuškara na elekto pogon.	Ne Nema uticaja
2.7.	Drugi resursi?	Ne		
3.	Da li projekat podrazumeva korišćenje, skladištenje, transport, rukovanje ili proizvodnju materija ili materijala koji mogu biti štetni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu ili izazvati zabrinutost zbog postojećeg ili mogućeg rizika po ljudsko zdravlje?			
3.1.	Da li projekat podrazumeva korišćenje materija ili materijala koji su toksični ili opasni po ljudsko zdravlje ili	Da	Realizacija projekta podrazumeva	Ne, redovnim radom

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
	Životnu sredinu (flora, fauna, snabdevanje vodom)?		skladištenje opasnog otpada	projekta uz primenu svih mera neće doći do zagađenja činilaca životne sredine.
3.2.	Da li će projekat izazvati promene u pojavi bolesti ili uticati na prenosioc bolesti (na primer, bolesti koje prenose insekti ili koje se prenose vodom)?	Ne	Na postrojenju se vrši skladištenje opasnog i neopasnog otpada.	Nema uticaja
3.3.	Da li će projekat uticati na blagostanje stanovništva, na primer promenom uslova života?	Ne	-	-
3.4.	Da li postoje posebno ranjive grupe stanovnika koje mogu biti pogođene izvođenjem projekta, na primer bolnički pacijenti, stari?	Ne	-	-
3.5.	Drugi uzroci?	Ne	-	-
4.	Da li će tokom izvođenja, rada ili konačnog prestanka rada nastajati čvrsti otpad?			
4.1.	Jalovina, deponija uklonjenog površinskog sloja ili rudnički otpad?	Ne	-	-
4.2.	Gradski otpad (iz stanova ili komercijalni otpad)?	Ne	Projekat ne predviđa generisanje čvrstog otpada osim klasičnog komunalnog otpada koji generišu radnici u postrojenju.	Čvrst komunalni otpad privremeno će se odlagati u odgovarajuće m zatvorenom kontejneru koji će prazniti JK Stari grad Šabac. Komercijalni otpad će se razvrstavati i predavati operaterima na dalji tretman.
4.3.	Opasan ili toksični otpad (uključujući radio-aktivni otpad)?	Ne	Na lokaciji će se vršiti skladištenje opasnog otpada. Neće se generisati radioaktivni otpad. Strogo je zabranjen	Ne. Otpad će se otpremati na spaljivanje u postrojenju u Prahovu kada se

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
			prijem zapaljivog i gorivog tečnog i gasovitog otpada, eksplozivnog, infektivnog, medicinskog , radioaktivnog otpada.	steknu uslovi; do tada, odlaže se u skladišta otpada na lokaciji Elixir Zorka, Eco Lager i predaje se operaterima na dalje zbrinjavanje.
4.4.	Drugi industrijski procesni otpad?	Ne	U toku rada može doći do generisanja: Otpad od čišćenja taložnika i separatora lakih naftnih derivata; Otpadnih absorbenta; Otpadne oštećene i generisane ambalaže u kojoj je otpad uskladišten	Opasan otpad generisan u okviru predmetnog postrojenja biće uskladišten u skladu sa Pravilnikom o načinu skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada na privremenom skladištu opasnog i neopasnog otpada, do predaje ovlašćenim operaterima na dalji tretman uz popunjavanje Dokumenta o kretanju opasnog otpada.
4.5.	Višak proizvoda?	Ne	-	-
4.6.	Otpadni mulj ili drugi muljevi kao rezultat tretmana efluenta?	Ne	Na predmetnoj lokaciji nije predviđen nikakav	-

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
			tretman otpada već samo privremeno skladištenje do predje operaterima na dalje zbrinjavanje.	
4.7.	Građevinski otpad ili šut?	Ne	Objekti su već izvedeni i imaju upotrebne dozvole	Ne. Realizacijom projekta nisu predviđeni nikakvi dodatni arhitektonsko-građevinski radovi.
4.8.	Suvišak mašina i opreme?	Da	Po prestanku rada projekta potrebno je izvršiti demontažu i uklanjanje opreme (regala i sl) i instalacija.	-
4.9.	Kontaminirano tlo ili drugi materijali?	Ne	Podne obloge u predmetnom objektu, koje su od vodonepropusnog betona, biće dodatno izolovane, tako da odgovaraju vrsti opreme i planiranoj delatnosti.	-
4.10.	Poljoprivredni otpad?	Ne	-	-
4.11.	Druga vrsta otpada?	Ne	-	-
5.	Da li izvođenje projekta podrazumeva ispuštanje zagađujućih materija ili bilo kojih opasnih, toksičnih ili neprijatnih materija u vazduh?			
5.1.	Emisije iz stacionarnih ili mobilnih izvora za sagorevanje fosilnih goriva?	Ne	Ne postoji emiter otpadnog vazduha.	-
5.2.	Emisije iz proizvodnih procesa?	Ne	-	-
5.3.	Emisije iz materijala kojima se rukuje uključujući skladištenje i transport?	Da	Zagađenje vazduha može se javiti usled emisije gasova iz transportnih sredstava, prilikom dopreme otpadnog materijala do predmetnog	Ne, emisije gasova se javljaju kao posledica sagorevanja dizel goriva, lokalnog su karaktera i

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
			skladišta i prilikom otpreme otpadnog materijala na dalji tretman kod ovlašćenog operatera	zanemarljive. Prilikom istovara otpada motor vozila se gasi.
5.4.	Emisije iz građevinskih aktivnosti uključujući postrojenja i opremu?	Ne	Nema istih	Ne
5.5.	Prašina ili neprijatni mirisi koji nastaju rukovanjem materijalima uključujući građevinske materijale, kanalizaciju i otpad?	Ne	-	-
5.6.	Emisije zbog spaljivanja otpada?	Ne	Na predmetnoj lokaciji se ne vrši spaljivanje otpada	-
5.7.	Emisije zbog spaljivanja otpada na otvorenom prostoru (na primer, isečeni materijal, građevinski ostaci)?	Ne	-	-
5.8.	Emisije iz drugih izvora?	Ne	-	-
6.	Da li izvođenje projekta podrazumeva prouzrokovanje buke i vibracija ili ispuštanje svetlosti, toplotne energije ili elektromagnetnog zračenja?			
6.1.	Zbog rada opreme, na primer mašina, ventilacionih postrojenja, drobilica?	Da	Određeni nivo buke prilikom utovara u transportna sredstva, buku stvaraju vozila	Nema uticaja. Predmetni objekti se nalaze u Industrijskoj zoni Šapca
6.2.	Iz industrijskih ili sličnih procesa?	Ne	-	-
6.3.	Zbog građevinskih radova i uklanjanja građevinskih i drugih objekata?	Ne	-	-
6.4.	Od eksplozija ili pobijanja šipova?	Ne	-	-
6.5.	Od građevinskog ili pogonskog saobraćaja?	Ne	-	-
6.6.	Iz sistema za osvetljenje ili sistema za hlađenje?	Ne	-	-
6.7.	Iz izvora elektromagnetnog zračenja (podrazumevaju se efekti na najbližu osetljivu opremu kao i na ljude)?	Ne	-	-
6.8.	Iz drugih izvora?	Ne	-	-
7.	Da li izvođenje projekta vodi riziku zagađenja zemljišta ili voda zbog ispuštanja zagađujućih materija na tlo ili u kanalizaciju, površinske i podzemne vode?			
7.1.	Zbog rukovanja, skladištenja, korišćenja ili curenja opasnih ili toksičnih materija?	Ne	Redovnim radom projekta ne dolazi do zagađenja zemljišta, površinskih i podzemnih voda. Tokom redovnog rada neće biti	

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
			odlaganja nijedne vrste otpada na zemljište.	
7.2.	Zbog ispuštanja kanalizacije ili drugih fluenata (tretiranih ili netretiranih) u vodu ili u zemljište?	Ne	-	-
7.3.	Taloženjem zagađujućih materija ispuštenih u vazduh, u zemljište ili u vodu?	Ne	-	-
7.4.	Iz drugih izvora?	Ne	-	-
7.5.	Postoji li dugoročni rizik zbog zagađujućih materija u životnoj sredini iz ovih izvora?	Ne	-	-
8.	Da li tokom izvođenja i rada projekta može nastati rizik od udesa koji mogu uticati na ljudsko zdravlje ili životnu sredinu?			
8.1.	Od eksplozija, iscurivanja, vatre itd. tokom skladištenja, rukovanja, korišćenja ili proizvodnje opasnih ili toksičnih materija?	Da	U toku rada projekta moguće su udesne situacije tipa havarije na opremi prosipanja tečnih otpada i mogućnost požara. Međutim sve udesne situacije –požari su lokalnog karaktera i svedeni na unutrašnjost same hale-prostora.	Ne, predviđene su adekvatne mere zaštite obezbedjenje m apsorpcionih sredstava i postupaće se u skladu sa propisanim merama zaštite od požara; obavljanjem obuka će se edukovati zaposleni za sprovođenje adekvatnih mera; navedeno je već da Elixir Zorka ima sopstvenu vatrogasnu jedinicu
8.2.	Zbog razloga koji su izvan granica uobičajene zaštite životne sredine, na primer zbog propusta u sistemu kontrole zagađenja?	Ne	-	-
8.3.	Zbog drugih razloga?	Da	Ljudski faktor koji je nepredvidiv ali se može kontrolisati	-
8.4.	Zbog prirodnih nepogoda (na primer poplave,	Ne		-

Red. br.	Pitanje	DA/NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li će biti značajne? Zašto?
1.	2.	3.	4.	5.
	zemljotresi, klizišta itd)?			
9.	Da li će projekat dovesti do socijalnih promena, na primer u demografiji, tradicionalnom načinu života, zapošljavanju?			
9.1.	Promene u obimu populacije, starosnom dobu, strukturi, socijalnim grupama?	Ne		-
9.2.	Raseljavanje stanovnika ili rušenje kuća ili naselja ili javnih objekata u naseljima, na primer škola, bolnica, društvenih objekata?	Ne	-	-
9.3.	Kroz doseljavanje novih stanovnika ili stvaranje novih zajednica?	Ne	-	-
9.4.	Ispostavljanjem povećanih zahteva lokalnoj infrastrukturi ili službama, na primer stanovanje, obrazovanje, zdravstvena zaštita?	Ne	-	-
9.5.	Otvaranje novih radnih mesta tokom gradnje ili eksploatacije ili prouzrokovanje gubitka radnih mesta sa posledicama po zaposlenost i ekonomiju?	Ne	Objekat će ob služivati postojeći radni personal.	-
9.6.	Drugi uzroci?	Ne	-	-
10.	Da li postoje drugi faktori koje treba razmotriti, kao što je dalji razvoj koji može voditi posledicama po životnu sredinu ili kumulativni uticaj sa drugim postojećim ili planiranim aktivnostima na lokaciji?			
10.1.	Da li će projekat dovesti do pritiska za daljim razvojem koji može imati značajan uticaj na životnu sredinu, na primer povećano naseljavanje, nove puteve, nov razvoj pratećih industrijskih kapaciteta ili javnih službi itd?	Ne	-	-
10.2.	Da li će projekat dovesti do razvoja pratećih objekata, pomoćnog razvoja ili razvoja podstaknutog projektom koji može imati uticaj na životnu sredinu, na primer prateće infrastrukture (putevi, snabdevanje električnom energijom, čvrsti otpad ili tretman otpadnih voda itd.), razvoja naselja, ekstraktivne industrije, snabdevanja i dr.?	Ne	-	-
10.3.	Da li će projekat dovesti do naknadnog korišćenja lokacije koje će imati uticaj na životnu sredinu?	Ne	-	-
10.4.	Da li će projekat omogućiti u budućnosti razvoj po istom modelu?	Ne	-	Realizacija projekta dovodi do smanjenja uticaja na životnu sredinu.
10.5.	Da li će projekat imati kumulativne efekte zbog blizine drugih postojećih ili planiranih projekata sa sličnim efektima?	Ne	-	-

DEO II

Karakteristike šireg područja na kome se planira realizacija projekta

Za svaku karakteristiku projekta navedenu u nastavku, treba razmotriti da li neka od nabrojanih komponenata životne sredine može biti zahvaćena uticajem projekta.

PITANJE: Da li postoje karakteristike životne sredine na lokaciji ili u okolini lokacije projekta koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta:

1. područja zaštićena međunarodnim, nacionalnim ili lokalnim propisima, zbog svojih prirodnih, pejzažnih, kulturnih ili drugih vrednosti, koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta: **ne**
2. druga područja važna ili osetljiva zbog svoje ekologije, na primer močvarna područja, vodotoci ili druga vodna tela, planinska područja, šume i šumsko zemljište: **ne**
3. područja koja koriste zaštićene, važne ili osetljive vrste flore i faune, na primer za rast i razvoj, razmnožavanje, odmor, prezimljavanje, migraciju, koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta: **ne**
4. unutrašnje površinske i podzemne vode: **ne**
5. zaštićena prirodna dobra: **ne**
6. pravci ili objekti koji se koriste za javni pristup rekreacionim i drugim objektima: **ne**
7. saobraćajni pravci podložni zagušenjima ili koji mogu prouzrokovati probleme životnoj sredini: **ne**
8. područja na kojima se nalaze nepokretna kulturna dobra: **da**

PITANJE: Da li se projekat nalazi na lokaciji na kojoj će verovatno biti vidljiv mnogim ljudima? Ne. Projekat se nalazi na lokaciji ELIXIR ZORKA RJ ECO LAGER Šabac (lokacija stare fabrike Zorka Obojena metalurgija Šabac) u okviru industrijske zone Zorka - Radna zona Istok

PITANJE: Da li se projekat nalazi na prethodno neizgrađenoj lokaciji, na kojoj će doći do gubitka zelenih površina? ne

PITANJE: Da li se na lokaciji projekta ili u okolini zemljište koje će biti zahvaćeno uticajem projekta koristi za određene privatne ili javne namene:

1. kuće, bašte, druga privatna imovina:	ne
2. industrija:	ne
3. trgovina:	da
4. rekreacija:	ne
5. javni otvoreni prostori:	ne
6. javni objekti:	da
7. poljoprivreda:	ne
8. šumarstvo:	ne
9. turizam:	ne
10. rudnici, kamenolomi i dr.:	ne

PITANJE: Da li postoje planovi za buduće korišćenje zemljišta na lokaciji ili u okolini koje bi moglo biti zahvaćeno uticajem projekta? ne

PITANJE: Da li postoje područja na lokaciji ili u okolini koja su gusto naseljena, koja bi mogla biti zahvaćena uticajem projekta? ne

PITANJE: Da li postoje područja osetljivog korišćenja zemljišta na lokaciji ili u okolini, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta:

1. bolnice:	da
2. škole:	ne
3. verski objekti:	ne
4. javni objekti:	da

PITANJE: Da li postoje područja na lokaciji ili u okolini sa važnim, visoko kvalitetnim ili nedovoljnim resursima, koji bi mogli biti zahvaćeni uticajem projekta:

---

1. podzemne vode:	da
2. površinske vode:	da, Reka Sava
3. šume:	ne
4. poljoprivredno zemljište:	ne
5. ribolovno područje:	ne
6. turističko područje:	ne
7. mineralne sirovine:	ne

PITANJE: Da li na lokaciji projekta ili u okolini ima područja koja već trpe zagađenje ili štetu na životnoj sredini, na primer tamo gde su postojeći pravni standardi životne sredine premašteni, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta? Projekat se nalazi u sklopu kompleksa Eliksir Zoka u Šapcu. Projektom se ne predviđa dodatno opterećenje po pitanju zagađenja životne sredine.

PITANJE: Da li postoji mogućnost da lokacija projekta bude pogođena zemljotresom, sleganjem, klizanjem, erozijom, poplavama ili ekstremnim klimatskim uslovima, kao na primer, temperaturnim razlikama, maglama, jakim vetrovima, koji mogu dovesti do toga da projekt prouzrokuje probleme životnoj sredini? Ne

---

PITANJE: Da li je verovatno da će ispuštanja projekta imati posledice po kvalitet činilaca životne sredine:

---

1. klimatskih, uključujući mikroklimu i lokalne i šire klimatske uslove:	ne
2. hidroloških, na primer, količine, proticaj ili nivo podzemnih voda i voda u rekama i jezerima:	ne
3. pedoloških – na primer, količina, dubina, vlažnost:	ne
4. geomorfoloških – na primer, stabilnost ili erozivnost:	ne

PITANJE: Da li je verovatno da će projekat uticati na dostupnost ili dovoljnost resursa, lokalno ili globalno:

---

1. fosilnih goriva:	ne
2. voda:	ne
3. mineralne sirovine, kamen, pesak, šljunak:	ne
4. drvo:	ne
5. drugih neobnovljivih resursa:	ne
6. infrastrukturnih kapaciteta na lokaciji – voda, kanalizacija, proizvodnja i prenos električne energije, telekomunikacije, putevi odlaganja otpada, železnica:	ne

PITANJE: Da li postoji verovatnoća da projekat utiče na ljudsko zdravlje i blagostanje zajednice:

---

1. kvalitet ili toksičnost vazduha, vode, prehrambenih proizvoda i drugih proizvoda za ljudsku potrošnju:	ne
2. stopu bolesti i smrtnosti pojedinaca, zajednice ili populacije zbog izloženosti zagađenju:	ne
3. pojavu ili raspoređenost prenosioca bolesti, uključujući insekte:	ne
4. ugroženost pojedinaca, zajednica ili populacije bolestima:	ne
5. osećanje lične sigurnosti pojedinaca:	ne
6. koheziju i identitet zajednice:	ne
7. kulturni identitet i zajedništvo:	ne

8. prava manjina:	ne
9. uslove stanovanja:	ne
10. zaposlenost i kvalitet zaposlenja:	ne
11. ekonomske uslove:	ne
12. društvene institucije i dr.:	ne

Upitnik popunjen od strane
ELIXIR ENGINEERING DOO

Jedrovi R
